
Handling 2026 nr 84

Kommunala föreskrifter för användningen av den allmänna VA-anläggningen

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 20 februari 2026 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

1. Göteborgs Stads kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen, i enlighet bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.
2. Allmänna bestämmelser för brukande av Göteborgs Stads allmänna VA-anläggning, beslutad av kommunfullmäktige 2016-12-08 § 16, upphör att gälla.
3. Redovisning av kretslopp och vattennämndens uppdrag givet i budget 2024, att utreda en differentierad VA-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten, antecknas och förklaras fullgjort.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen antecknade representanterna från M, L och KD som yttrande en skrivelse från den 16 mars 2026.

Göteborg den 1 april 2026
Göteborgs kommunstyrelse

Jonas Attenius

Lina Isaksson

Yttrande

Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna,
Kristdemokraterna

2026-03-16

Nr 5

Yttrande angående – Kommunala föreskrifter för användningen av den allmänna VA-anläggningen.

Yttrandet

Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna och Kristdemokraterna står bakom behovet av moderna VA-föreskrifter och en mer robust dagvattenhantering. Ett förändrat klimat med fler skyfall ställer ökade krav på stadens VA-system och det är rimligt att Göteborgs Stad uppdaterar sina föreskrifter i linje med nationella riktlinjer och teknisk utveckling.

Samtidigt är det viktigt att nya krav inte leder till orimliga kostnader för fastighetsägare. När ansvar för dagvattenhantering i större utsträckning läggs på enskilda fastigheter finns en risk att kostnader i praktiken flyttas från det kommunala VA-systemet till privata aktörer. Klimatanpassning måste ske i samverkan med stadens invånare och företag, inte genom att ansvaret ensidigt vältras över på privata fastighetsägare.

Göteborgs VA-system står dessutom inför betydande investeringsbehov under kommande decennier. Om dessa i ökande grad finansieras genom taxehöjningar eller nya avgiftsmodeller kan det få kännbara konsekvenser för hushåll, bostadsrättsföreningar och företag. Eventuella förändringar av VA-taxor bör därför föregås av tydliga konsekvensanalyser och transparens kring hur kostnaderna fördelas.

Mot denna bakgrund bifaller Moderaterna, Demokraterna, Liberalerna och Kristdemokraterna tjänsteutlåtandet, men vill samtidigt understryka vikten av att kostnadsutvecklingen för VA-kollektivet följs noggrant och att klimatanpassning inte leder till en oskälig ekonomisk belastning för stadens fastighetsägare

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-02-20

Ärendenummer SLK-2026-00179

Handläggare

Anna Säveskog

Telefon: 031-368 03 90

E-post: anna.saveskog@stadshuset.goteborg.se

Kommunala föreskrifter för användningen av den allmänna VA-anläggningen

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Göteborgs Stads kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen, i enlighet bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas.
2. Allmänna bestämmelser för brukande av Göteborgs Stads allmänna VA-anläggning, beslutad av kommunfullmäktige 2016-12-08 § 16, upphör att gälla.
3. Redovisning av kretslopp och vattennämndens uppdrag givet i budget 2024, att utreda en differentierad VA-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten, antecknas och förklaras fullgjort.

Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden har beslutat om nya kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen som ersätter Allmänna bestämmelser för brukande av Göteborgs Stads allmänna VA-anläggning (ABVA 2017).

Kretslopp och vattennämnden har utifrån budget 2024 haft i uppdrag att utreda differentierad dagvattentaxa i syfte att styra mot ökad lokal hantering av dagvatten.

Nämndens återredovisning av uppdraget är inkluderat i detta ärende. Nämnden beslutade i uppdragsärendet att föreslå en uppdatering av de kommunala föreskrifterna för användning av den allmänna VA-anläggningen för att stärka möjligheterna att ställa krav på rening och fördröjning på kvartersmark. Förslaget till förändring är inkluderat i föreskrifterna.

Kretslopp och vattennämnden bedömer att förändringarna i föreskrifterna bland annat stärker förutsättningarna för hållbar dagvattenhantering och skapar mer tydlighet och stöd för kravställande på dagvattenåtgärder på kvartersmark. Föreskrifterna utgår från Svenskt vattens uppdaterade standardförslag till kommunala föreskrifter med formuleringar som ska stödja en hållbar dagvattenhantering genom att tydliggöra att VA-huvudmannens ansvar för att ta emot dag- och dränvatten inte är obegränsat, och som öppnar för möjligheten att ställa lokalt anpassade krav.

Föreskrifterna meddelas med stöd av lagen om allmänna vattentjänster och i förordningen om allmänna vattentjänster.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunfullmäktige antar föreskrifterna samt förklarar uppdraget till kretslopp och vattennämnden om differentierad va-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten som fullgjort.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De ändringar som föreslås ökar tydligheten i ansvarsfördelningen mellan VA-huvudmannen och fastighetsägaren. Det ansvar som fastighetsägare har kan medföra kostnader för fastighetsägaren. Exempelvis ansvarar fastighetsägaren för att vattenmätarplatsen ska vara i sådant skick att den kan godkännas av VA-huvudmannen. De fastigheter som är anslutna till spillvatten via LTA-system (Lätt Trycksatt Avlopp, även kallat lågtrycksavlopp) ska exempelvis stå för elförsörjning och nödvändigt utrymme för LTA-anläggningen. Kraven finns i vattentjänstlagen och gäller även med nuvarande ABVA 2017, men blir tydligare med de föreslagna ändringarna.

Flera av de ändringar som Svenskt Vatten gjort i standardförslaget och som nämnden föreslår att införa syftar till att minska risken för egendomsskador efter översvämningar och avloppsstopp. Ur ekonomisk synvinkel är det positivt både för fastighetsägare och VA-huvudmannen, och därmed för taxekollektivet.

De av stadens övriga förvaltningar och bolag som äger fastigheter eller har verksamheter som genom avtal är anslutna till kommunalt VA, berörs av ABVA/KFVA på samma sätt som andra fastighetsägare och verksamheter.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förslaget innebär förbättringar ur ekologiskt perspektiv.

Genom kompletterande formulering om miljöfarliga ämnen, skärps och förtydligas kraven avseende spillvattnets innehåll och egenskaper.

Avloppsstopp orsakas ofta av att pumpar eller ledningar blockerats av exempelvis sanitetsprodukter, och kan leda till att orenat avloppsvatten når vattendrag och hav. Genom ett tydligt förbud mot att tillföra spillvattnet våtstarkt papper och sanitetsprodukter kan risken för avloppsstopp minska.

Förutsättningarna för hållbar dagvattenhantering stärks genom ny bestämmelse i enlighet med Svenskt vattens standardförslag från 2024 (P94, 21 §). Kraven på dagvattnets innehåll och egenskaper skärps och förtydligas något, genom att uppräkningslistan av ämnen som inte får tillföras den allmänna dagvattenanläggningen kompletteras med ”större mängder partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.” Nya formuleringar öppnar också för att VA-huvudmannen kan ställa krav på dagvattnet från fastigheter, som innebär att rening och fördröjning även på sikt kan behövas på kvartersmark i befintlig bebyggelse.

Bestämmelsen i föreskrifterna om värmeutvinning ur spillvatten ändras för att underlätta energieffektivisering i fastigheter, så att fastighetsägaren kan ta vara på värme som fastighetsägaren själv tillfört.

Bedömning ur social dimension

Ändringarna i föreskrifterna innebär förtydliganden, och vissa skärpta formuleringar av fastighetsägarens ansvar. Ökad tydlighet kan också stärka kretslopp och vattenförvaltningens förmåga att agera rättvist och förutsägbart gentemot fastighetsägare, och minska risken för godtycke.

Förbud att tillföra våtstarkt papper och sanitetsprodukter till spillvattnet är en skärpning av kraven på fastighetsägare. Kretslopp och vattenförvaltningen bedömer att fördelarna för fastighetsägarna i form av minskad risk för avloppsstopp och översvämning är stora.

Kretslopp och vattenförvaltningen planerar att ta fram informationsmaterial med förklaringar och råd till fastighetsägare som för de uppdaterade föreskrifterna, vilket kommer att göra det lättare att göra rätt. Många andra kommuner har ett sådant informationsmaterial till sin nuvarande ABVA.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Kretslopp och vattennämndens handlingar 2026-01-21 § 10 (redovisning uppdrag)
2. Kretslopp och vattennämndens handlingar 2026-02-04 § 21 (föreskrifter)

Beskrivning av ärendet

Kretslopp och vattennämnden beslutade 2026-02-04 § att godkänna förslag till nya kommunala föreskrifter som ersätter ABVA 2017 och att sända förslaget till kommunstyrelsen för antagande i kommunfullmäktige.

Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen i Göteborg (KFVA) föreslås ersätta Allmänna bestämmelser för brukande av Göteborgs Stads allmänna VA-anläggning (ABVA 2017). KFVA reglerar liksom ABVA 2017 förhållandet mellan fastighetsägare och VA-huvudmannen Göteborgs Stad när man använder allmänna dricksvatten-, spillvatten- och dagvattentjänster. ABVA 2017 antogs av kommunfullmäktige 2016-12-08 § 16.

Föreskrifterna meddelas med stöd av 23 § i lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2 § i förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster. De kommunala föreskrifterna konkretiserar och kompletterar vattentjänstlagens mer allmänt hållna bestämmelser och möjliggör anpassning till lokala förutsättningar.

Motiv till förändring

Branschorganisationen Svenskt vatten har gett ut ett omarbetat standardförslag till kommunala föreskrifter. Föreslagna föreskrifter är en anpassning till detta.

Begreppet ”allmänna bestämmelser” (ABVA) kan användas för många olika typer av bestämmelser. Ändringen till KFVA tydliggör att det är just kommunala föreskrifter.

I Göteborgs Stads budget för 2024 (KF 2023-11-09 § 4) fick kretslopp och vattennämnden ett uppdrag att utreda differentierad dagvattentaxa i syfte att styra mot ökad lokal hantering av dagvatten. Resultatet från uppdraget redovisas i kretslopp och vattennämndens ärende 2026-01-21 § 10, Utredning av differentierad dagvattentaxa - Behovsanalys och styrning för ökad lokal hantering av dagvatten, se bilaga 1. I ärendet beslutade nämnden att föreslå en uppdatering av de kommunala föreskrifterna för användning av den allmänna VA-anläggningen för att stärka möjligheterna att ställa krav på rening och fördröjning på kvartersmark. Förslaget till förändring är inkluderat i föreslagna föreskrifter.

Utredning av differentierad dagvattentaxa - Behovsanalys och styrning för ökad lokal hantering av dagvatten

I utredningen framkom att det finns behov av både fördröjning och rening av dagvatten. Hur stora behoven av fördröjning och rening är varierar. Nämnden såg inte att de behoven kunde motivera en geografiskt differentierad dagvattentaxa. I nuvarande taxekonstruktion finns en differentiering av dagvattenavgifterna för andra fastigheter än småhus (övrig fastighet) och allmän platsmark som nämnden föreslår ska kvarstå. Nämnden föreslår inte några premier eller taxereduktioner för frivilliga åtgärder för fördröjning och rening på småhusfastigheter. Huvudskälet är att kostnader för administration och kontroll riskerar att överstiga eventuell nytta. Däremot ser nämnden möjligheter i informationskampanjer som visar goda exempel på (frivilliga) åtgärder för exempelvis lagring av regnvatten för bevattning och synergieffekter med minskad dricksvattenanvändning. Kretslopp och vattennämnden bedömer att stadens förvaltningar bör fortsätta med nuvarande arbetssätt som innebär att krav ställs på rening och fördröjning i samband med ny- och ombyggnation.

För att ytterligare tydliggöra, stödja och stärka kravställande, bör ABVA uppdateras med en formulering från branschorganisationen Svenskt Vattens standardförslag, se nedan rubrik Huvudsakliga förändringar.

Kretslopp och vattennämnden beslutade att uppdraget att utreda en differentierad VA-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten är slutfört.

Informationsmaterial

Kretslopp och vattennämnden planerar att ta fram nytt informationsmaterial till fastighetsägare med förklaringar och råd utifrån föreskrifterna. I Svenskt Vattens standardförslag P94 ingår vägledande kommentarer och förslag till information till fastighetsägare. Många kommuner har en ”populärversion” av ABVA (KFVA), men Göteborg saknar det. I nuläget ger förvaltningen riktad information, exempelvis kring vad fastighetsägare ansvarar för när det gäller vattenmätarplats. Information skickas ut inför planerat vattenmätarbyte och fastigheter som har spillvattenanslutning via LTA-system.

I föreskrifterna, både före och efter föreslagna ändringar, finns tydligt krav på att fett i större mängd inte får tillföras spillvattnet. Kretslopp och vattennämnden ser ett behov av att förtydliga informationen kring vilka krav och kriterier som gäller i Göteborg för verksamheter angående fettavskiljare.

Nämnden planerar både att utveckla och förtydliga befintligt, riktat informationsmaterial, och att ta fram ett samlat informationsmaterial om KFVA. Det nya informationsmaterialet kan vid behov tryckas och distribueras i samband med att nya föreskrifter blir gällande, och ska finnas tillgängligt digitalt.

Huvudsakliga förändringar och kretslopp och vattennämndens bedömning

Kretslopp och vattennämnden föreslår att de kommunala föreskrifterna ändras för att skapa mer tydlighet och stöd för kravställande på dagvattenåtgärder på kvartersmark. I Svenskt vattens uppdaterade standardförslag till kommunala föreskrifter finns formuleringar som ska stödja en hållbar dagvattenhantering genom att tydliggöra att VA-huvudmannens ansvar för att ta emot dag- och dränvatten inte är obegränsat, och som öppnar för möjligheten att ställa lokalt anpassade krav.

Föreskrifterna ändras så att det förtydligas att VA-huvudmannen inte är skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot vattentjänstlagen. Kretslopp och vattennämnden bedömer att det stärker förutsättningarna för hållbar dagvattenhantering.

Vidare skärps föreskrifterna med direkt förbud för fastighetsägare att tillföra spillvattnet våtstarkt papper såsom våtservetter eller andra sanitetsprodukter. Detta ska förebygga driftstörningar, skador på egendom och nödavledning av orenat spillvatten till recipient.

Föreskriftens särskilda förtydliganden kring ansvarsfördelning när fastigheter är anslutna via LTA bedömer nämnden skapar tydlighet och minskar risken för godtycke.

Fastighetsägares ansvar för vattenmätarplats förtydligas. En ny formulering införs som tydliggör att VA-huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd vattenmätarplats behöver ändras. Detta ska förebygga person- och egendomsskador.

Förändringarna finns sammanställda i tabellform i kretslopp och vattennämndens handlingar.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret bedömer liksom kretslopp och vattennämndens att förslag till Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen i Göteborg (KFVA) innebär bra förtydliganden gentemot fastighetsägare och brukare.

Ur ett ekonomiskt perspektiv bedömer kontoret att förslaget ökar tydligheten i ansvarsfördelningen mellan VA-huvudmannen och fastighetsägaren. Ändringar syftar till att minska risken för egendomsskador efter översvämningar och avloppsstopp. Ur ekonomisk synvinkel är det positivt både för fastighetsägare och VA-huvudmannen, och därmed för taxekollektivet.

Genom kompletterande formulering om miljöfarliga ämnen skärps och förtydligas kraven avseende spillvattnets innehåll och egenskaper. Kraven på dagvattnets innehåll och egenskaper skärps och förtydligas något. Nya formuleringar öppnar också för att VA-huvudmannen kan ställa krav på dagvattnet från fastigheter, som innebär att rening och fördröjning även på sikt kan behövas på kvartersmark i befintlig bebyggelse. Genom ett tydligt förbud mot att tillföra spillvattnet våtstarkt papper och sanitetsprodukter kan risken för avloppsstopp minska. Dessa förändringar innebär förbättringar ur ekologiskt perspektiv.

Ökad tydlighet kan stärka kretslopp och vattennämndens förmåga att agera rättvist och förutsägbart gentemot fastighetsägare och minska risken för godtycke, vilket är positivt ur ett socialt perspektiv.

Stadsledningskontoret bedömer att förslag till KFVA ska antas av kommunfullmäktige.

Stadsledningskontoret bedömer att kommunfullmäktiges uppdrag i budget 2024 till kretslopp och vattennämnden, att utreda en differentierad VA-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten, ska förklaras fullgjort.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

§ 10 KOV-2024-00762

Redovisning av uppdrag från KF:s Budget 2024 utreda differentierad VA-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten

Beslut

Enligt förvaltningens förslag:

1. Kretslopp och vatten ska föreslå en uppdatering av de kommunala föreskrifterna för användning av den allmänna VA-anläggningen för att stärka möjligheterna att ställa krav på rening och fördröjning på kvartersmark.
2. Kretslopp och vattennämnden anser att uppdraget från Stadens budget 2024 till Kretslopp och vattennämnden; ”Att utreda en differentierad VA-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten” är slutfört, och att detta tjänsteutlåtande i kombination med tjänsteutlåtande 2024-12-30 (§6, §34) och rapportering via Stratsys utgör dokumentation av uppdraget.

Tidigare behandling

Kretslopp och vattennämnden fick senast information i ärendet 2025-12-10 § 215.

Nämnden har 2025-01-2 § 6 informerats om ärendet och 2025-02-05 § 34 beslutat i ärendet.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2025-12-30, med bilagor.

Dag för justering

2026-01-22

Vid protokollet

Sekreterare

Emilia Dahlstedt

Ordförande

Jöran Fagerlund

Justerande

Claes Björling

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-12-30

Ärendenummer KOV-2024-00762

Handläggare

Lisa Ahnoff, Linnéa Adiels Lundberg, Mikael Adrian,
Marie Falk

Telefon:

E-post: lisa.ahnoff@kretsloppochvatten.goteborg.se

Behovsanalys och styrning för ökad lokal hantering av dagvatten – redovisning av utredningsuppdrag om differentierad taxa

Förslag till beslut

I Kretslopp och vattennämnden:

1. Kretslopp och vatten ska föreslå en uppdatering av de kommunala föreskrifterna för användning av den allmänna VA-anläggningen för att stärka möjligheterna att ställa krav på rening och fördröjning på kvartersmark.
2. Kretslopp och vattennämnden anser att uppdraget från Stadens budget 2024 till Kretslopp och vattennämnden; ”Att utreda en differentierad VA-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten” är slutfört, och att detta tjänsteutlåtande i kombination med tjänsteutlåtande 2024-12-30 (§6, §34) och rapportering via Stratsys utgör dokumentation av uppdraget.

Sammanfattning

Kretslopp och vattennämnden informerades om ärendet 2025-12-10 § 215.

Kretslopp och vatten har genom Göteborgs Stads budget för 2024 fått ett uppdrag från kommunfullmäktige att utreda differentierad dagvattentaxa i syfte att styra mot ökad lokal hantering av dagvatten.

Uppdraget har delredovisats i tidigare tjänsteutlåtande daterat 2024-12-30 (§6, §34 KOV-2024-00762). I tjänsteutlåtandet från 2024-12-30 sammanfattade förvaltningen kunskaps- och nuläget, och föreslog en utvidgad utredning som inkluderade en behovsanalys och utöver taxa även omfattade krav som styrmedel.

Det finns behov av både fördröjning och rening av dagvatten. Hur stora behoven av fördröjning och rening är varierar, men inte på ett sådant sätt att det går att motivera en *geografiskt* differentierad dagvattentaxa.

I Göteborgs nuvarande taxekonstruktion finns en differentiering av dagvattenavgifterna för andra fastigheter än småhus (*övrig fastighet*) och allmän platsmark. Denna differentiering planerar förvaltningen att behålla.

Förvaltningen föreslår inte några premier eller taxereduktioner för frivilliga åtgärder för fördröjning och rening på småhusfastigheter. Huvudskälet är att kostnader för administration och kontroll riskerar att överstiga nyttan, som dessutom är osäker. Däremot ser förvaltningen möjligheter i informationskampanjer som visar goda exempel

på (frivilliga) åtgärder för exempelvis lagring av regnvatten för bevattning och synergieffekter med minskad dricksvattenanvändning.

Kretslopp och vatten bedömer att stadens förvaltningar bör fortsätta med nuvarande arbetssätt, som innebär att krav ställs på rening och fördröjning i samband med ny- och ombyggnation. För att ytterligare tydliggöra, stödja och stärka kravställande, bör de kommunala föreskrifterna för användningen av den allmänna VA-anläggningen (ABVA) uppdateras med en formulering från branschorganisationen Svenskt Vattens standardförslag. Förslag till förändringar av ABVA tas upp i ett separat ärende (KOV-2025-02704), eftersom andra uppdateringar också är aktuella.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Förslaget har ingen direkt påverkan på den ekonomiska dimensionen eftersom det stöder nuvarande arbetssätt i staden. Förslaget syftar dock till att stödja arbetssätt som ger god samhällsekonomisk kostnad-nyttofördelning. Att endast genomföra åtgärder för uppdimensionering samt fördröjning och rening i de allmänna dagvattensystemen skulle bli både mycket svårt och mycket kostsamt för VA-kollektivet, bland annat på grund av platsbrist. Förvaltningen konstaterar i behovsanalysen att det är motiverat att genomföra åtgärder för fördröjning och rening av dagvatten på kvartersmark och allmän platsmark. Genom att fortsätta ställa krav i samband med om- och nybyggnation skapas möjlighet till successiva förbättringar på ett kostnadseffektivt sätt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Genom att fortsätta ställa krav på åtgärder för fördröjning och rening på kvartersmark i samband med om- och nybyggnation kan förutsättningarna för god vattenstatus successivt förbättras och flödesbelastning på befintligt ledningsnät minskas. Det är dock inte tillräckligt för att nå målen om god vattenstatus och skälig säkerhet mot översvämningar, utan åtgärder behövs också på allmän platsmark och i de allmänna dagvattensystemen. Förvaltningen beskriver i behovsanalysen även utvecklingsbehov på längre sikt.

Förvaltningen ser möjliga synergieffekter mellan frivilliga åtgärder för att omhänderta regnvatten för bevattning, och minskad dricksvattenanvändning. Minskad användning av dricksvatten har stor potential att bidra till minskad miljöbelastning från VA-verksamheten. Förvaltningen ser informationskampanjer med exempel på olika frivilliga åtgärder som ett värdefullt sätt att stötta fastighetsägare och samtidigt skapa förutsättningar för mer hållbara system.

Bedömning ur social dimension

Förvaltningen har i behovsanalysen studerat om det är motiverat att ha olika avgifter för dagvattenhanteringen baserat på vilken recipient eller ledningssystem som dagvattnet från fastigheten avleds till. Det skulle teoretiskt kunna vara motiverat utifrån stora skillnader i kostnader för VA-huvudmannen – men också kunna ifrågasättas ur rättviseperspektiv. Förvaltningen konstaterar i behovsanalysen att det inte finns tillräckliga motiv att differentiera dagvattentaxan i Göteborg på det sättet.

Förvaltningen beskriver i behovsanalysen även utvecklingsbehov på längre sikt.

Avvägningar mellan samhällsekonomi, samhällsnytta, total miljöbelastning och inskränkning för fastighetsägare måste alltid beaktas. Att förvaltningen i nuläget inte

föreslår krav på åtgärder i befintlig bebyggelse (utöver vid om- och nybyggnation) är en sådan avvägning där den sociala dimensionen utgör en del.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. PM Behovsanalys och styrning för ökad lokal hantering av dagvatten 2025-11-13
2. Rapport *VA-taxa som styrmedel för ökad lokal hantering av dagvatten – Sammanfattning av utredningsuppdrag från KF i budget 2024, 2024-12-30* (delredovisning, KOV-2024-00762 §6, §34)

Beskrivning av ärendet

Kretslopp och vatten har genom Göteborgs Stads budget för 2024 fått ett uppdrag från kommunfullmäktige att utreda differentierad dagvattentaxa i syfte att styra mot ökad lokal hantering av dagvatten. Uppdraget har delredovisats i tidigare tjänsteutlåtande daterat 2024-12-30 (§6, §34 KOV-2024-00762). I tjänsteutlåtandet från 2024-12-30 sammanfattade förvaltningen kunskaps- och nuläget, och föreslog en utvidgad utredning som inkluderade en behovsanalys och utöver taxa även omfattade krav som styrmedel.

I Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2023–2027 finns utredning av differentierad dagvattentaxa också med (K 5.8).

Förvaltningens bedömning

I Göteborgs nuvarande taxekonstruktion finns en differentiering av dagvattenavgifterna för andra fastigheter än småhus (*övrig fastighet*) och allmän platsmark. För övrig fastighet beräknas avgiften utifrån storlek på dagvattenservis. För allmän platsmark är taxan differentierad mellan hårdgjord och icke hårdgjord yta.

Denna differentiering planerar förvaltningen att bibehålla eftersom den dels ger vissa incitament för lokala åtgärder, och dels ger en mer rättvis fördelning av kostnader än en icke differentierad taxa. Branschorganisationen Svenskt Vattens standardförslag till dagvattentaxa (i publikation P120) saknar differentiering.

Förvaltningen föreslår inte några premier eller taxereduktioner för frivilliga åtgärder för fördröjning och rening på småhusfastigheter. Huvudskälet är att kostnader för administration och kontroll riskerar att överstiga nyttan, som dessutom är osäker. (I bilaga 2 som är delredovisning från 2024-12-30 beskrivs detta mer utförligt.) Däremot ser förvaltningen möjligheter i informationskampanjer som visar goda exempel på (frivilliga) åtgärder för exempelvis lagring av regnvatten för bevattning och synergieffekter med minskad dricksvattenanvändning

Kretslopp och vatten bedömer att stadens förvaltningar ska fortsätta med nuvarande arbetssätt som innebär att krav ställs på rening och fördröjning i samband med ny- och ombyggnation. För att ytterligare tydliggöra och stärka detta bör de kommunala föreskrifterna för användningen av den allmänna VA-anläggningen (ABVA) uppdateras med en formulering från branschorganisationen Svenskt Vattens standardförslag (§21, Publikation P94 juni 2024):

”Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.”

Förslag till förändringar av ABVA tas upp i ett separat ärende, eftersom andra uppdateringar också är aktuella.

Avvägningar mellan samhällsekonomi, samhällsnytta, total miljöbelastning och inskränkning för fastighetsägare måste alltid beaktas. I nuläget bedömer förvaltningen att det i första hand är rimligt att ställa krav i samband med om- och nybyggnation, eftersom det finns då bättre möjligheter att genomföra dagvattenåtgärder på ett kostnadseffektivt sätt. På lång sikt är det totala behovet av fördröjning och rening dock så stort att åtgärder kan behöva genomföras även i befintlig bebyggelse.

Möjligheter och konsekvenser för fastighetsägare behöver utvärderas i relation till nyttan innan sådana krav kan införlivas. Detta kommer förvaltningen titta vidare på utifrån vad som står i Bilaga 1 *PM Behovsanalys och styrning för ökad lokal hantering av dagvatten*, kapitel 6 Utvecklingsmöjligheter.

Bland de utvecklingsmöjligheter förvaltningen identifierat och planerar att arbeta vidare med de närmaste åren finns införande av fler fastighetstyper i taxekonstruktionen. Förvaltningen ser också att det är mycket viktigt att fortsätta omvärldsbevaka och följa utvecklingen av branschpraxis.

Åtgärder på allmän platsmark är av stor betydelse, och kommer att genomföras exempelvis som en del av de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus.

Namn	Emma Hansryd
Avdelningschef	Förvaltningsdirektör
Avdelningens namn	

Behovsanalys och styrning för ökad lokal hantering av dagvatten

Bilaga 1

2025-11-13

Datum	Version	Beskrivning	Ändrat av

Innehåll

1	Bakgrund och syfte	3
2	Kravställning mot abonnent – nuläge	3
3	Kravställan riktat mot VA-huvudman	3
	3.1.1 Miljö kvalitetsnormer	4
	3.1.2 Miljöförvaltningens riktvärden	5
	3.1.3 Dimensioneringskrav.....	6
4	Analyser	6
	4.1 Rening av dagvatten	6
	4.1.1 Områdesindelning	6
	4.1.2 Metod.....	7
	4.1.3 Resultat/Analys	8
	4.2 Fördröjning av dagvatten	13
	4.2.1 Metod.....	13
	4.2.2 Resultat/Analys	13
5	Möjlig utformning av krav och taxa	14
	5.1 Styrning genom krav	14
	5.1.1 Krav på rening av dagvatten	15
	5.1.2 Flödes- och fördröjningskrav	15
	5.1.3 För- och nackdelar med kravställan av rening av dagvatten på kvartersmark	15
	5.1.4 För- och nackdelar med att Kretslopp och Vatten renar dagvatten .	16
	5.2 Styrning med taxa	16
	5.2.1 Incitament	16
	5.2.2 För- och nackdelar med styrning via taxan.....	17
6	Utvecklingsmöjligheter	18
	6.1 Kretslopp och Vatten.....	18
	6.2 VA-branschen	19
7	Slutsats	20

1 Bakgrund och syfte

I Göteborgs stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2023–2027 finns det utpekade kommunspecifika åtgärder. Åtgärd K.5.8 handlar om att Kretslopp och vatten ska utreda möjligheten till differentierad va-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten. 2024 fick Kretslopp- och vattennämnden i uppdrag av Kommunfullmäktige (KF) att *”Utreda en differentierad va-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten. Genom att skapa ekonomiska incitament såsom avgiftslättnader för de fastighetsägare som tar hand om sitt eget dagvatten skulle staden kunna styra mot en **mer hållbar dagvattenhantering. Förutsättningarna kan se olika ut beroende på markförhållanden och ledningsnätets utformning** vilket behöver beaktas. Andra saker som behöver beaktas är en eventuell ökad administration och ökade resurser för uppföljning av en differentierad dagvattenhantering. Syftet med den här åtgärden är att utreda möjligheten till ökad lokal hantering av dagvatten genom avgiftslättnader i va-taxan.*

Uppdraget från stadens budget 2024 delredovisades som ett informationsärende till kretslopp och vattennämnden i januari 2025 och till KF via Stratsys. I tjänsteutlåtandet från 2024-12-30 sammanfattade förvaltningen kunskaps- och nuläget, och föreslog en utvidgad utredning som inkluderade en behovsanalys och utöver taxa även omfattade krav som styrmedel.

2 Kravställning mot abonnent – nuläge

Idag ställer Göteborgs Stad genom Kretslopp och Vatten krav på fördröjning vid ny- och ombyggnation men inte på befintliga abonnenter. Kravet innebär att dagvatten inom kvartersmark ska fördröjas motsvarande 10 mm dagvatten per kvadratmeter reducerad yta. Detta krav hanteras och kontrolleras av Stadsbyggnadsförvaltningen i samband med bygglov. Kretslopp och vatten ställer idag inga krav på rening av dagvatten.

Det är Miljöförvaltningen som tillsynsmyndighet som ställer krav på anläggningar för rening av dagvatten på enskilda fastigheter. Dagvatten från småhusfastigheter betraktas av miljöförvaltningen inte som ett förorenat dagvatten och är undantagna anmälningsplikt. Krav ställs på övriga fastigheter så som exempelvis industri/flerfamiljshus/parkeringar och större hårdgjorda ytor inom planlagt område. Dagvattenanläggningen anmäls till Miljöförvaltningen och följs upp av deras tillsynsavdelning.

3 Kravställan riktat mot VA-huvudman

Generellt gäller att den allmänna VA-anläggningen ska uppfylla skälig säkerhet och att miljökvalitetsnormer för vatten inte får äventyras.

3.1.1 Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer för vatten är bindande enligt svensk lagstiftning, särskilt genom Miljöbalken (1998:808), och anger de krav som finns för den önskade vattenkvaliteten som ska nås i en vattenförekomst vid en viss tidpunkt. Miljökvalitetsnormerna är fastställda i svensk lag och baseras på EU:s vattendirektiv, vilket gör dem juridiskt tvingande. Bedömning av vattenförekomsternas status görs av länsstyrelsen och sammanställs på deras hemsida (VISS). Statusklassificering ligger till grund för den miljökvalitetsnorm som beslutas för respektive vattenförekomst av vattenmyndigheterna vid länsstyrelsen.

En vattenförekomst är ett område med vatten som är betydelsefullt för miljön eller samhället. Det kan vara en sjö, flod, havsvik, eller grundvatten som är viktigt för dricksvatten, rekreation, eller ekosystemet. Indelning i vattenförekomster görs av Vattenmyndigheterna.

Att miljökvalitetsnormer för vatten uppfylls är inte enbart VA-huvudmannens ansvar, det är Göteborgs stad som gemensamt ska uppnå dem, men dagvattenutsläpp samt bräddningar är en stor del i påverkan på vissa vattenförekomster.

3.1.1.1 Föroreningar i dagvatten

Föroreningar i dagvatten kan påverka både den ekologiska och kemiska statusen i en vattenförekomst på flera olika sätt. Nedanstående tabell visar en förteckning av föroreningar som är vanligt förekommande i dagvatten och vars halter och mängder brukar beräknas i dagvattenutredningar i samband med ny exploatering. Det är också dessa föroreningar som oftast förekommer i mätningar av dagvatten.

Förorening	Miljökvalitetsnorm	Kvalitetsfaktor
P	Ekologisk status	Fys-Kem Näringsämnen
N	Ekologisk status	Fys-Kem Näringsämnen
Pb	Kemisk status	Prioriterade ämnen
Cu	Ekologisk status Fiskvatten	Fys-Kem (SFÄ)
Zn	Ekologisk status Fiskvatten	Fys-Kem (SFÄ)
Cd	Kemisk status	Prioriterade ämnen
Cr	Ekologisk status	Fys-Kem (SFÄ)
Ni	Kemisk status	Prioriterade ämnen
Hg	Kemisk status	Prioriterade ämnen

Susp. substans	Fisk- och musselvatten	
Oljeindex	Ekologisk och kemisk status	
BaP	Kemisk status	Prioriterade ämnen
Bensen	Kemisk status	Prioriterade ämnen
TBT	Kemisk status	Prioriterade ämnen
As	Ekologisk status	Fys-Kem (SFÄ)
TOC	Ekologisk status	
PCB	Kemisk status och ekologisk status	Fys-Kem (SFÄ)

3.1.1.2 Höga flöden

Högt flöde kan också påverka både den kemiska och ekologiska statusen i en vattenförekomst. I vissa fall kan dagvattenpåverkan vara avgörande för flöden i vattenförekomsten.

Högt flöde i en vattenförekomst kan påverka koncentrationen av föroreningar och näringsämnen (kväve, fosfor, tungmetaller) genom ökad transport men även allmän kvalitet som biologisk mångfald och förekomsten av speciella organismer kan påverkas av förändrade habitat och ökad turbulens med eventuellt höjd turbiditet.

Högt flöde kan även orsaka erosion och sedimentation som förändrar fysiska egenskaper i ett vattendrag som exempelvis form, stränder och bottenstruktur vilket kan påverka det morfologiska tillståndet i en vattenförekomst. Stora flödesvariationer kan också påverka flödets och vattenståndets förändringstakt vilket kan påverka den hydrologiska regimen i en vattenförekomst.

3.1.2 Miljöförvaltningens riktvärden

I dagsläget finns det ofta inte tillräckligt med underlag för att kunna bedöma effekten av enskilda utsläpp på en vattenförekomsts kemiska och ekologiska status.

Med syfte att begränsa föroreningen vid källan har miljöförvaltningen tagit fram generella riktlinjer och riktvärden för utsläpp av förorenat vatten till vattendrag och dagvattennät i Göteborg. Miljöförvaltningens riktvärden blir juridiskt bindande för en verksamhetsutövare först när miljöförvaltningen fattar beslut om dem i det enskilda fallet. Det finns för närvarande inget beslut gällande hela kretslopp och vattens ledningsnät eller alla utsläppspunkter vilket betyder att i nuläget har enbart specifika dagvattenreningsanläggningar krav.

3.1.3 Dimensioneringskrav

En allmän dagvattenanläggning ska enligt domstolspraxis kunna ta emot och bortleda den mängd vatten som motsvarar ett 10-årsregn. Detta framgår inte direkt av Lagen om allmänna vattentjänster utan är en tolkning av §13 pkt 3 i vattentjänstlagen som anger att de anordningar som behövs för att va-anläggningen skall kunna fylla sitt ändamål och tillgodose skäligen anspråk på säkerhet.

4 Analyser

Ansatsen är att kvantifiera behov av rening och fördröjning och undersöka hur det varierar geografiskt i första hand kopplat till avrinningsområden men även i viss mån fastighetstyper.

4.1 Rening av dagvatten

I urbana områden kan dagvattnet ibland utgöra en stor andel av föroreningstransporten till en vattenförekomst (Åtgärdsförslag dagvatten). Det är därför viktigt att dagvatten renas innan det når vattendrag och hav särskilt där Miljökvalitetsnormerna inte uppnås.

För att minska dagvattnets påverkan på recipient arbetar Kretslopp och vatten för att bygga fler dagvattenreningsanläggningar. Målet är att uppnå riktlinjer och rena tillräckligt enligt de beting som finns i VISS. Storskaliga dagvattenreningsanläggningar tar mycket plats och det är inte alltid det finns så mycket plats att tillgå inne i en befintlig stad. Ledningsnätets djup kan också begränsa vilka lösningar som är möjliga att bygga. Det finns alltså platser med ett reningsbehov men inte tekniska möjligheter att åtgärda behovet med reningsanläggningar på allmän plats. På andra platser kan det vara lämpligt att bygga reningsanläggningar på allmän plats och det vore då bra om fastighetsägare kunde delbetala den och koppla på sig istället för att också bygga reningsåtgärder på sin egen mark.

4.1.1 Områdesindelning

Områdesindelning görs enligt de vattendrag som är vattenförekomster som finns i VISS (avrinningsområden per recipient) och som omfattas av miljökvalitetsnormer. Behovsanalysen fokuserar på vattendrag då de sjöar och kustvatten som finns inom Göteborgs Stad inte påverkas lika tydligt av befintliga dagvattenutsläpp. Resultatet av analysen påverkas inte av att enbart vattendrag studeras. Vissa vattendrag är uppdelade i flera vattenförekomster (och vattenförekomsterna följer inte kommungränserna).

Vattendragen som är vattenförekomster i Göteborg är:

Bäck från Stora Delsjön (Delsjöbäcken)
Fattighusån (Hamnkanalen?)
Gullbergsån
Göta Älv - förgreningen Nordre Älv till Säveåns mynning
Göta Älv -Säveåns inflöde till mynningen vid Älvsborgsbron
Hultabäcken
Kvarnabäcken
Kvillebäcken
Kvillen
Lärjeån (från mynningen i Göta älv till Gårbo)
Mölnaldalsån - Ullevi till Liseberg/delsjöbäckens inflöde
Mölnaldalsån - Kålleredsbäckens inflödet till Liseberg
Osbäcken
Stora Ån
Säveån (mynningen till Olskroken)
Säveån (Olskroken till Brodalen)

4.1.2 Metod

I VISS sammanställs varje vattendrags status på kvalitetsfaktornivå. Målet är att nå god status och om det inte är uppfyllt behöver åtgärder genomföras. Huvudsakliga källor till föroreningarna pekas ut i VISS där urban markanvändning pekas ut för somliga recipienter.

Statusen för de kvalitetsfaktorer som nämndes i kapitel 4.1.1.1 har sammanställts för att visa på i vilka recipienter som belastning från dagvattnet kan vara ett problem. Följande ämnen finns inte med i VISS och har därför strukits från tabellen: SS, Olja, TOC, PCB.

För näringsämnen (fosfor och kväve) finns det (ibland) beskrivna åtgärdsbehov i form av beting som är en viss mängd (kg) som behöver minskas per år per vattenförekomst. Detta åtgärdsbehov kan också vara fördelat mellan flera källor (ex. dagvatten).

Resultatet från VISS har även jämförts med de mätningar som Kretslopp och Vatten har gjort i sitt kontrollprogram för recipient för att se om olika källor ger samma indikation.

Utöver VISS har också halter från olika typområden jämförts med Miljöförvaltningens riktlinjer.

4.1.3 Resultat/Analys

Tabell 1 visar statusen för vanligt förekommande ämnen i dagvattnet i olika vattendrag. Detta för att ge en uppfattning om vilka vattendrag där det finns ett behov av rening utifrån dessa kvalitetsfaktorer i VISS. Grönt motsvarar god status, gul måttlig status, orange otillfredsställande och rött uppnår ej god status, grått är ämnen som inte klassats.

Tabellen visar att de flesta ämnena som är vanligt förekommande i dagvatten har god status i samtliga vattendrag där det finns data. Zink är ett undantag i Stora ån. Kvicksilver har överskridande värden över hela Sverige och kan inte kopplas till dagvattnet. TBT är problematiskt i ett par recipienter men TBT förekommer sällan i dagvatten. En stor källa sägs vara båtbottnfärg så andra åtgärder än dagvattenrening bör vidtas för att komma åt detta problem. Det är framför allt näringsämnena (en och samma klass i VISS) fosfor och kväve som har ett reningsbehov.

Tabell 1. Statusen för vanligt förekommande ämnen i dagvattnet i olika vattendrag. Grönt motsvarar god status, gul måttlig status, orange otillfredsställande och rött uppnår ej god status, grått är ämnen som inte klassats. D= Delsjöbäcken, F= Fattighusån, G= Gullbergsån, GÅ= Göta Älv, H= Haga Å, Kva= Kvarnabäcken, Kvilleb=Kvillebäcken, Kvillen= Kvillen, L= Lärjeån, M= Mölndalsån, Os= Osbäcken, StÅ= Stora Ån, Sä= Sävån

	D	F	G	GÅ	H	Kva	Kvilleb	Kvillen	L	M	Os	StÅ	Sä
P	Yellow	Yellow	Green	Green	Green	Yellow	Orange	Grey	Yellow	Green	Yellow	Orange	Green
N	Grey	Grey	Grey	Grey	Grey	Grey	Grey	Grey	Grey	Grey	Grey	Grey	Grey
Pb	Green	Green	Green	Green	Grey	Grey	Green	Grey	Green	Green	Green	Green	Green
Cu	Green	Green	Green	Green	Grey	Grey	Green	Grey	Green	Green	Green	Green	Green
Zn	Green	Green	Grey	Green	Grey	Grey	Green	Grey	Green	Green	Green	Yellow	Green
Cd	Green	Green	Grey	Green	Grey	Grey	Green	Grey	Green	Green	Green	Green	Green
Cr	Green	Green	Grey	Green	Grey	Grey	Green	Grey	Green	Green	Green	Green	Green
Ni	Green	Green	Grey	Green	Grey	Grey	Green	Grey	Green	Green	Green	Green	Green
Hg	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red	Red
BaP	Grey	Grey	Grey	Grey	Grey	Grey	Red	Grey	Red	Red	Red	Red	Red
Bensen	Green	Green	Grey	Green	Grey	Grey	Green	Grey	Green	Green	Green	Green	Green
TBT	Grey	Grey	Green	Red	Grey	Grey	Red	Grey	Green	Green	Green	Green	Green
As	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green	Green

I Tabell 2 visas en fördjupad sammanställning av Ekologisk status, samt status för näringsämnen där det även framgår om det finns ett åtgärdsbehov (beting) för fosfor och kväve och om betinget är utpekat specifikt för dagvatten. Den listar också ytterligare några prioriterade ämnen som inte uppnår god status (men som inte är tydligt förknippade med dagvattnet).

I tabellerna framgår att de ämnen som idag inte uppnår god ekologisk och kemisk status är fosfor (P), kväve (N), Zink (Zn), Flouranten, PCB, PFOS, PAH och TBT. Övriga ämnen som vanligen transporteras med dagvatten uppnår idag god status i samtliga recipienter. Eftersom den ekologiska statusen kan vara måttlig på grund av andra parametrar än näringsämnen kan det finnas ett behov av dagvattenhantering utifrån andra faktorer. En helhetsbedömning och ytterligare fördjupning behövs innan renings- eller fördröjningsbehov helt kan avskrivras.

Tabell 2. Ekologisk status och beting för fosfor och kväve.

Recipient	Ekologisk status	Status näringsämnen inom VISS	Åtgärdsbehov /beting P VISS kg/år	Möjligt åtgärdsbehov dagvatten fosfor (P) VISS kg/år	Åtgärdsbehov kväve VISS (dagvatten) kg/år	Övriga ämnen som inte har god status i VISS (utöver kvicksilver och bromerade difenyleter)
Bäck från Stora Delsjön (Delsjöbäcken)	Måttlig	Måttlig	0	0	245	PFOS (en del ej klassat)
Fattighusån	Måttlig	Måttlig	0	0	1052	Fluoranten, PFOS, PAH
Gullbergsån	Otillfredsställande	God	48	47	360	ej klassat
Göta Älv - förgreningen Nordre Älv till Sävåns mynning	Måttlig	God	26	26	18034 (3259)	ej klassat
Göta Älv -Sävåns inflöde till mynningen vid Älvsborgsbron	Måttlig	God	23	23	2707	PFOS, TBT (PAH ej klassat)
Hultabäcken	God	God	46	0		ej klassat
Kvarnabäcken	Måttlig	Måttlig	145	0		ej klassat
Kvillebäcken	Måttlig	Otillfredsställande	60	56	960	Fluoranten, PFOS, PAH, TBT
Kvillen	Måttlig	ej klassat	495	8		ej klassat
Lärjeån (från mynningen i Göta älv till Gårbo)	Måttlig	Måttlig	690	0	3575 (723)	ej klassat
Möndalsån - Ullevi till Liseberg/delsjöbäckens inflöde	Måttlig	God	0	0	155	Fluoranten, PFOS, PAH
Möndalsån - Kålleredsbäckens inflödet till Liseberg	Måttlig	God	0	0	1218	ej klassat
Osbäcken	Måttlig	Måttlig	0	0	0	Fluoranten, PFOS, PAH
Stora Ån	Otillfredsställande	Otillfredsställande	77	50	0	Zn, PCB, Fluoranten, PFOS, PAH
Sävåån (mynningen till Olskroken)	Måttlig	God	0	0	0	ej klassat
Sävåån (Olskroken till Brodalen)	Måttlig	hög	23	23	3364 (3216)	Fluoranten, PAH

I tabellen framgår att samtliga recipienter har ett beting antingen för fosfor eller kväve men en del vattendrag har ändå klassningen god status för näringsämnen.

De vattendrag som inte uppnår god status av näringsämnen är Bäck från stora Delsjön, Fattighusån, Kvarnabäcken, Kvillebäcken, Lärjeån, Osbäcken och Stora ån. Av dessa så

har Kvarnabäcken, Lärjeån, Kvillebäcken, och Stora Ån ett utpekad reningsbeting för fosfor och för de sista två nämnda är det även kvantifierat för dagvatten.

Av ovan listade recipienter som inte uppnår god status för näringsämnen så har följande ett reningsbeting för kväve: Bäck från Stora Delsjön, Fattighusån, Kvillebäcken och Lärjeån.

Vissa vattendrag har alltså bara beting för antingen kväve eller fosfor men Kvillebäcken och Lärjeån har beting för både och.

Det finns några vattendrag som uppges ha god status men ändå har ett utpekad åtgärdsbehov för dagvatten för fosfor eller kväve: Gullbergsån (P och N), Göta älv (P och N), Kvillen (P), Mölndalsån (N) och Säveån (P och N). Att de har utpekade reningsbehov trots att halterna i recipient uppnår MKN kan bero på att behov finns för nedströms havsområden.

De mätningar som Kretslopp och vatten har gjort i vattendragen visar att fler vattendrag inte uppnår god status med avseende på näringsämnen (än de som listades i ovan tabell), vilket passar in i bilden av att flera recipienter har ett åtgärdsbehov. Det kommer en uppdatering av statusklassningen i VISS under hösten 2025-våren 2026 där statusen kan förändras.

En tolkning av informationen i VISS är att det framför allt är näringsämnen (+ zink för Stora ån) som dagvattenreningen bör fokusera på.

För både Kvillebäcken och Stora Ån uppfylls inte god status och det finns utpekade beting för fosfor kopplat till dagvatten. Lärjeån har ett kvävebeting för dagvatten. Att genomföra dagvattenreningsåtgärder i de recipienterna är alltså motiverat. För övriga recipienter är inte betinget kopplat till dagvatten eller så är statusen god vilket gör motivet för att genomföra åtgärder mindre.

Ett alternativt sätt att utvärdera om dagvattenrening krävs är att jämföra halter från olika markanvändningar med stadens riktvärden och målvärden. Nedan tabell visar att för att uppnå de halter som förekommer i Reningskrav för dagvatten så behöver de flesta typer av markanvändning renas. Tabell 5 i bilagan till Reningskrav för dagvatten (inklippt nedan) visar att de flesta markanvändningar har många ämnen som överstiger riktvärden (blå och röda rutor överstiger riktvärden). Av siffrorna i tabellen framgår dock att halterna från parkmark eller villaområden är betydligt lägre än exempelvis från centrum och kontorsområden.

Markanvändning	P	N	Pb	Cu	Zn	Cd	Cr	Ni	Hg	SS	Olja	BaP	Benz	TBT	As	TOC
Villaområde	132	1317	5,8	13	55	0,28	2,4	4,7	0,011	28933	243	0,03	0,76	0,0016	3,5	7147
Parkmark	71	1114	3,0	8,8	15	0,14	1,6	1,5	0,013	27827	105	0	0,90	0,0015	4,1	5698
Torg	81	1886	2,6	16	31	0,17	3,3	2,1	0,041	7940	351	0,0090	0,23	0,0019	3,1	18378
Radhusområde	180	1378	7,8	18	63	0,38	4	5,7	0,015	31640	404	0,034	0,65	0,0017	3,5	8837
Flerfamiljs- husområde	240	1544	11	24	81	0,52	9,2	7,8	0,021	55160	536	0,038	0,49	0,0018	3,3	15483
Kontorsområde	225	1474	26	27	127	0,78	11	6,5	0,092	89400	1138	0,13	0,29	0,0019	4	4000
Centrumområde	252	1817	18	20	127	0,87	4,4	7,9	0,046	89400	1309	0,088	0,29	0,0019	2,6	21177
Parkering	94	1088	28	38	132	0,42	14	3,8	0,047	131177	744	0,056	0,21	0,0019	2,5	18657
MF riktvärde	50	1250	14	10	30	0,4	15	40	0,05	25000	1000	0,05	10	0,001	15	12000

Riktvärden/målvärden tar inte hänsyn till recipient och visar därmed på lika stora reningsbehov i alla stadens områden och recipienter. Eftersom detta krav ställs på

4.2 Fördröjning av dagvatten

VA-huvudmannen har enligt Lagen om allmänna vattentjänster §13 pkt 3 en skyldighet att upprätthålla *”de anordningar som i övrigt behövs för att va-anläggningen skall kunna fylla sitt ändamål och tillgodose skäliga anspråk på säkerhet.”* Avgörande för om detta lagkrav är uppfyllt (för bebyggelse inom verksamhetsområde) är den totala översvämningsrisken. Den allmänna dagvattenanläggningen bör anordnas och skötas så att kravet på skälig säkerhet för anslutna fastigheter kan anses uppfyllt.

Enligt domstolspraxis innebär detta att en allmän dagvattenanläggning ska kunna ta emot och bortleda den mängd vatten som motsvarar ett 10-årsregn vilket också föreslås att införas i lagstiftningen.

Högt flöde kan också påverka miljö kvalitetsnormer för vatten både den kemiska och ekologiska statusen i en vattenförekomst genom ökad erosion och sedimentation.

4.2.1 Metod

Modellering av 10-årsregn har genomförts i den hydrauliska modellen för avloppsledningsnätet, Hydran. Dagvattenanläggningen i sin helhet har modellerats.

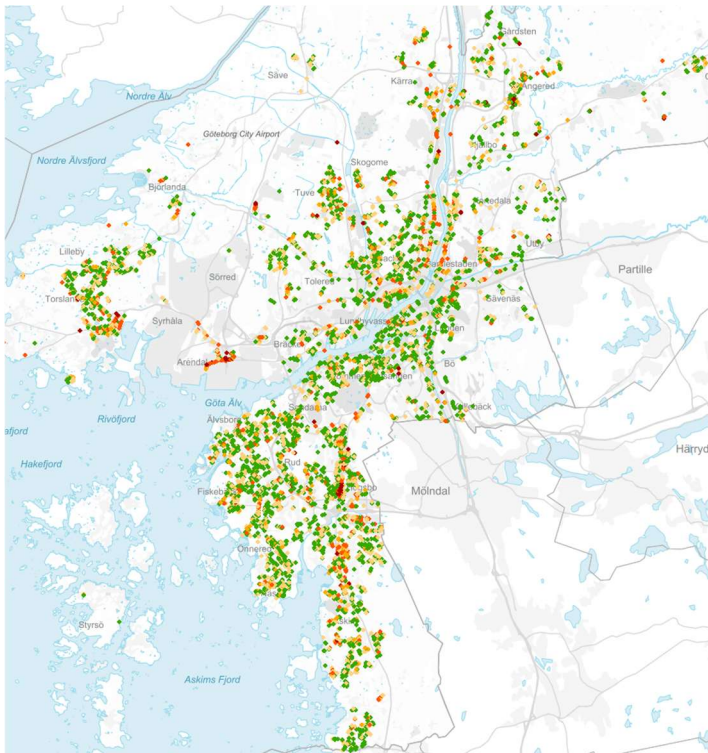
4.2.2 Resultat/Analys

Resultaten av modellering visar att befintligt ledningsnät i delar är underdimensionerat men att bristerna är fördelade över hela anläggningen och både inom duplikat- och kombinerat ledningssystem. I figur 1 redovisas brunnar som översvämmas i det duplikata dagvattenledningsnätet vid ett 10-årsregn med klimatfaktor.

Det finns alltså ett behov av att antingen dimensionera upp befintligt ledningsnät alternativt vidta åtgärder för att fördröja dagvatten i syfte att utjämna flödestopparna. Detta har också en positiv effekt på höga flöden i vattendrag samt vid stora punktutsläpp från dagvattenledningsnät vilket kan uppkomma i samtliga vattenförekomster.

I Svenskt Vattens utvecklingsprojekt (2021-18) ”Hydraulisk analys av lokal dagvattenhantering” har en analys gjorts av huruvida dagvattenanläggningar på kvartersmark kan vara en del av en samhällsekonomisk lösning för att hantera överbelastade ledningssystem. Det konstateras i rapporten att om allmän platsmark bara utgör en begränsad del av ytan (i rapporten är den 25%) i staden är det inte tillräckligt att reglera endast dagvatten från allmän platsmark för att uppnå god effekt av lokal dagvattenhantering. Även kvartersmark behöver inkluderas. I en uppföljande rapport för Svenskt Vatten (Sweco 2022-02-21) ”Samhällsekonomisk analys av lokala dagvattenåtgärder” indikeras att redan när det finns ett behov av att dimensionera upp 20% av ledningsnätet så är det (samhällsekonomiskt) fördelaktigt med lokala fördröjningslösningar vilka kan vara både på allmän plats och kvartersmark.

Det är givetvis inte möjligt att utifrån ovanstående rapporter dra några exakta slutsatser om förhållanden i Göteborg och hur stor effekt lokala fördröjningsåtgärder kan ge här. Dock är det tydligt att behovet av omläggning av ledningsnät är stort och förenat med mycket stora kostnader samt att fördröjningsåtgärder på både allmän plats och kvartersmark är den viktiga del av en kostnadseffektivare lösning.

Figur 1 visar alla brunnar som översvämmas över marknivå i duplikatsystem vid ett 10 års regn. Grön färg betyder en översvämmad volym på 0-10 m³, gul färg 10-100 m³ och röd färg mer än 500 m³

5 Möjlig utformning av krav och taxa

Det finns behov av både rening och fördröjning av dagvatten som behöver tillgodoses för att lagkrav enligt kapitel 5 ”Kravställan riktat mot VA-huvudman” ska uppfyllas. För att lösa detta krävs det troligen en gemensam insats från Göteborgs stad, Kretslopp och Vatten som VA-huvudman och fastighetsägare. Det är ont om utrymme för dagvattenanläggningar på allmän platsmark. Det är därför intressant att undersöka möjligheten om krav på fördröjning och rening på kvartersmark kan vara en del av lösningen till att gemensamt uppfylla lagkrav.

Nedan följer en sammanställning av generella möjligheter till utformning av taxa och krav som en VA-huvudman har lagstöd för att ställa på fastighetsägare för att uppfylla de behov som finns av rening och fördröjning av dagvatten. De krav avseende rening och fördröjning av dagvatten som ställs idag framgår av kapitel 2 ”Kravställning mot abonnent – nuläge”

5.1 Styrning genom krav

Vilka krav avseende rening och fördröjning av dagvatten kan VA-huvudmannen utifrån Lagen om allmänna vattentjänster rikta mot fastighetsägare? De krav som ställs på fastighetsägare genom VA-huvudmannen bör vara direkt kopplat till det dagvatten som

avleds till ledningsnät via förbindelsepunkt. Kraven bör därmed utformas som halt eller flöde i det dagvatten som abonnenten avleder till allmän VA-anläggning (dvs µg/l eller l/s).

5.1.1 Krav på rening av dagvatten

Enligt 21 paragrafen i LAV så får en fastighetsägare inte använda en allmän va-anläggning på ett sätt som innebär att huvudmannen får svårt att uppfylla de krav som ställs på va-anläggningen. I tabellen redovisas olika möjligheter att formulera krav riktat mot en abonnent för att minska föroreningar i det dagvatten som avleds till den allmänna anläggningen. Det är troligen enbart halt/mängd i dagvatten som avleds till allmän dagvattenanläggning som är möjligt för VA-huvudmannen att ställa krav på. Hur fastighetsägaren väljer att uppfylla kravet är upp till den enskilde och miljöförvaltningen är den myndighet som kan ställa krav på en specifik anläggning eller reningsteknik och kontrollerar själva reningsanläggningen.

Halt (mg/l)	Reningsteknik	Materialval	Hårdgörningsgrad
Ja	Nej	Nej	Nej

5.1.2 Flödes- och fördröjningskrav

I tabellen redovisas olika möjligheter att formulera krav riktat mot en abonnent för att minska flöde som avleds till den allmänna anläggningen eller en recipient. Det är i första hand dagvattenflöde som avleds till den allmänna dagvattenanläggningen som är möjligt för VA-huvudmannen att ställa krav på. Av praktiska skäl räknas flödeskravet om till att motsvara en volym som motsvarar ett regn på 10 mm. Hur fastighetsägaren väljer att uppfylla kravet är upp till den enskilde och kontrolleras av Stadsbyggnadsförvaltningen i samband med ansökan om bygglov.

Flöde (l/s per m ²)	Volym (m ³)	Servisdimension	Anläggningstyp	Hårdgörningsgrad
Ja	Ja	Ja	Nej	Nej

5.1.3 För- och nackdelar med kravställan av rening av dagvatten på kvartersmark

- + Kretslopp och Vatten tar bara emot renat dagvatten
- + Kretslopp och Vatten bygger inte reningsanläggningar för att rena dagvatten som ligger utanför VA-huvudmannens ansvar
- + Investeringar och driftskostnader för reningsanläggningar kan minskas för (Kretslopp och Vatten)
- + Förorenaren betalar (Miljöbalken)
- + Hela stadens mark utnyttjas för dagvattenhantering
- + Renar nära källan

- Kan bli dubbelreglering med Miljöförvaltningen
- Ökad administration

- Svårare att kontrollera och följa upp vilka anläggningar som blir byggda
- Svårare att styra åtgärdstakt
- Kostnad för fastighetsägarna
- Kunskapsbrist hos fastighetsägarna för drift och underhåll riskerar att anläggningarna förlorar funktion över tid
- Tillgänglig mark finns inte alltid på kvartersmark särskilt om kravet ställs på befintligt anslutna fastigheter
- Risk för parallella system med reningsanläggningar
- Risk att VA-huvudmannen också behöver bygga en anläggning om anslutet dagvatten inte är tillräckligt rent för att släppas direkt till recipient.

5.1.4 För- och nackdelar med att Kretslopp och Vatten renar dagvatten

Kretslopp och Vatten ansvarar för att bygga de reningsanläggningar som behövs dvs inga krav ställs på rening av dagvatten på kvartersmark:

- + Kretslopp och vatten kontrollerar och prioriterar var anläggningar byggs samt investeringstakten
- + Högre investeringstakt och snabbare effekt av åtgärder
- Kretslopp och Vatten riskerar att bygga reningsanläggningar för att rena dagvatten med en föroreningsgrad som ligger utanför VA-huvudmannens ansvar (mindre investeringskostnader för reningsanläggningar)
- Reningskrav kan inte uppfyllas eftersom utrymme inte finns på allmän plats
- Kretslopp och Vatten kan inte följa upp om fastighetsägare fördröjer eller renar (utifrån SBF och MFs krav)
- Ökade kostnader för dagvattenrening både i investering och drift

5.2 Styrning med taxa

5.2.1 Incitament

I tabellerna redovisas olika möjligheter att skapa en taxa med incitament (lägre taxa eller premie om åtgärd utförs) i syfte att minska föroreningar och flödestoppar i det dagvatten som avleds till den allmänna anläggningen. Incitament kan utformas till att gälla inom hela VO eller till specifika avrinningsområden.

En lägre hårdgörningsgrad eller installation av godkänd anläggning för rening- och/eller fördröjning av dagvatten skulle kunna ge en lägre taxa. Det är också möjligt att införa premier för åtgärder som minskar flödet till den allmänna dagvattenanläggningen.

Rening

Hårdgörningsgrad	Rening av dagvatten	Materialval (byggnader)
Ja	Ja	Nej

Flöde

Hårdgörningsgrad	Fördröjning av dagvatten	Ledningsdimension
Ja	Ja	Ja

5.2.2 För- och nackdelar med styrning via taxan

- + Åtgärder kan bli gjorda på valfri basis - positivt för miljön
- Incitament ger troligen inte så stor effekt eftersom återbetalningstiden blir lång
- Ökad administration
- Svårare att kontrollera och följa upp vilka och var anläggningar blir byggda på kvartersmark, och om de finns kvar över tid
- Svårare att styra åtgärdstakt
- Risk för parallella system med reningsanläggningar

6 Utvecklingsmöjligheter

6.1 Kretslopp och Vatten

- Kretslopp och vatten har inlett arbete med en Riskanalys för vattenförekomster som ska belysa vilka vattenförekomster som inte uppnår god status beroende på Kretslopp och vattens påverkan däribland dagvattenutsläpp. Resultatet av detta arbete kan användas för att prioritera framtida åtgärder.
- Kretslopp och Vatten ser behov av att utreda om det är möjligt att Kretslopp och Vatten bygger dagvattenanläggning för rening och fördröjning på allmän plats för en fastighetsräkning som inte klarar att lösa stadens ställda krav inom kvartersmark samt hur finansiering av en sådan anläggning kan se ut. Av detta följer också att det i ett sådant fall ska vara möjligt att ut en högre avgift och brukningstaxa för detta. Finansiering av dessa anläggningar behöver utredas vidare. Är det ett dagvatten som är mer förorenat ska det också gå att ta en högre avgift genom avtal. Detta ska inte vara ett valfritt alternativ för fastighetsägaren utan en möjlighet endast i de fall Kretslopp och Vatten och förvaltare av allmän plats ser att det är möjligt att lösa behovet på allmän plats till en rimlig kostnad. Syftet med detta är att hitta samhällsekonomiskt rimliga lösningar som både möjliggör stadsutveckling och miljömässigt hållbara lösningar som säkerställer att de krav som ställs på VA-huvudmannen uppfylls.
- Fördelningsmodellen gällande avgiftsuttag för hantering av dagvatten från allmän plats bör utredas avseende om det finns möjlighet att via denna ytterligare gynna en minskad hårdgörandegrad för att stimulera anläggande av gröna ytor.
- De krav som ställs på VA-huvudmannens abonnenter behöver synkas med övriga krav som ställs på verksamhetsutövare, exempelvis från MF, SBF eller i miljödomar. En samordning med miljöförvaltningen behöver göras dels avseende vilka befintliga fastigheter som krav ska riktas mot, dels vilka halter som är rimliga att ställa krav på. För att underlätta arbetet och minska administrationen kan det vara enklare att i samråd med miljöförvaltningen ta fram en förteckning över typgodkända reningsanläggningar och fördröjningslösningar som kan accepteras för att de bedöms ge tillräcklig reningseffekt. Det finns för tillfället inte någon branschpraxis som stödjer detta men pågående projekt ”Svenskt Vatten 24-113 Underlag till branschpraxis för förorenat dagvatten” som färdigställs under år 2026 kommer kunna användas som stöd i kommande arbete.
- Fler definierade fastighetstyper kan införas i taxan som en förberedelse inför kommande taxejusteringar. Det kan öka möjligheten att ta mer betalt för dagvatten från ytor med högre föroreningsgrad och/eller högre flöden och snabbare flödesvariationer. Detta kan leda till en mer rättvis taxa utifrån syftet med LAV, och bidra till finansiering av fler åtgärder på allmän platsmark. Vi behöver utreda vidare hur fastighetstyper kan delas in utifrån dagvattenpåverkan och vilken indelning som är lämplig.

6.2 VA-branschen

- För att kunna ställa rätt krav på rening av dagvatten innebär det sannolikt att det behöver definieras vilket föroreningsinnehåll i dagvatten som faller inom VA-huvudmannens ansvar och i förlängningen vilka fastigheter som krav på dagvattenrening kan riktas mot. Som stöd i det arbetet kan SVU 2017-12 ”Att definiera normaldagvatten: förslag och resonemang” användas.
- Svenskt Vatten arbetar för närvarande med framtagande av SVU 24-113 ”Underlag till branschpraxis för kravställning av förorenat dagvatten” som ska rapporteras 2026-06-30. Slutsatserna från detta arbete kan också förbättra möjligheterna till en enhetlig nivå på krav inom dagvattenområdet i hela Sverige.
- I SOU 2025:51 ”Bättre förutsättningar för klimatanpassning” föreslås att VA-huvudmannen ska lämna uppgifter om dagvattensystemets kapacitet samt att dagvattensystemets kapacitet ska regleras i lag som krav på 10-årsregn. Beroende på hur lagstiftaren beslutar att gå vidare kan det behöva utredas hur detta påverkar möjligheten att ställa krav på fördröjning av dagvatten.
- Vi ser behov av att utreda vilka sanktioner som kan riktas mot en abonnent som inte uppfyller de krav som ställs.

7 Slutsats

De analyser som gjorts inom ramen för denna behovsanalys visar att det finns ett behov av både rening och fördröjning av dagvatten för att uppfylla gällande lagkrav som riktas mot VA-huvudmannen. De utförda analyserna visar dock att det inte i nuläget är möjligt att visa att behoven väsentligt skiljer sig åt inom olika avrinningsområden eller att kostnaderna blir särskilt stora inom ett geografiskt avgränsat område. Analyserna visar även att samtliga fastighetstyper bidrar till föroreningar i dagvatten även om det är i varierande grad vilket skulle kunna motivera en differentiering. Det finns ett reningsbehov för att uppnå god status, enligt miljö kvalitetsnormer för vatten, för flera vattenförekomster inom Göteborgs Stad. Detsamma gäller befintligt ledningsnät som i delar är underdimensionerat men att bristerna är fördelade över hela anläggningen. Det går därför inte att kategorisera särskilda behov för en differentierad dagvattentaxa utifrån olika områden på ett sätt som blir rimligt att hantera vare sig juridiskt eller administrativt.

Ovanstående slutsats, dvs att det finns ett behov av både fördröjning och rening av dagvatten men att det inte varierar tillräckligt tydligt (för att motivera en differentierad dagvattentaxa) varken inom avrinningsområden eller för olika fastighetstyper talar för att åtgärder och styrning (med både krav och taxa) borde göras på bred front och både på allmän plats och kvarterersmark.

Det finns i gällande taxekonstruktion en differentiering av dagvattenavgifter som gäller för övriga fastigheter men ej småhus. Dels avseende förbindelsepunkt för dagvatten, dels för fast brukningsavgift för dagvatten. Differentiering avser lägre kostnad för mindre servisdimension. Detta är ett bra sätt att främst vid nya anslutningar styra fastighetsägarna till att både minska den hårdgjorda ytan och att fördröja dagvatten. Även gällande dagvatten från allmän plats finns en differentiering i gällande taxa då avgiften beror av om ansluten yta är hårdgjord eller inte. Den differentiering som redan finns i Göteborgs nuvarande taxekonstruktion bör behållas.

Enbart med styrning via taxan är det svårt att få till de anläggningar för rening och fördröjning av dagvatten för att möta de behov som behöver tillgodoses för att uppfylla de krav som ställs på VA-huvudmannen. En orsak till detta är bl.a. att det blir lång återbetalningstid eftersom brukningstaxan är låg. Det är därför inte så mycket som talar för att tillämpa enbart rena incitamentslösningar utan snarare bör krav ställas i första hand. I befintliga miljöer dvs där krav idag normalt sett inte tillämpas eller för viss fastighetstyp kan incitamentslösningar dock vara möjliga. Någon ytterligare differentiering i dagvattentaxan för exempelvis småhus föreslås ändå inte införas, inte heller avseende exempelvis bortkoppling av stuprör. På lång sikt är det totala behovet av fördröjning och rening dock så stort att åtgärder troligen måste vidtas inte bara på en begränsad allmän plats utan även på kvarterersmark. Inom den bebyggda staden kommer det finnas svårigheter att finna den plats som behövs såväl på allmän plats som kvarterersmark. Avvägningar mellan samhällsekonomi, samhällsnytta och inskränkning för fastighetsägare måste alltid beaktas när en åtgärd planeras och prioriteras.

Förslaget i denna behovsanalys är att tills vidare fortsätta med nuvarande arbetssätt dvs att ställa krav på rening och fördröjning av dagvatten i samband med ny- och ombyggnation eftersom dagvattenåtgärder då kan göras mer kostnadseffektivt och med mindre begränsning och störning för fastighetsägaren. För att ytterligare tydliggöra detta

bör möjligheten införas i kommande KFVA att enligt 21§ Svenskt Vatten P94 ”Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen” vid behov ställa krav på fördröjning och rening av dagvatten. En sådan ändring i KVFA gäller då alla fastighetsägare inom verksamhetsområde för dagvatten. Samtidigt är förvaltningens förslag att i nuläget endast tillämpa kravställning aktivt i samband med om- och nybyggnation och vid särskilda fall. Möjligheter och konsekvenser för fastighetsägare behöver utvärderas i relation till nyttan innan sådana krav i befintlig bebyggelse kan införlivas. På sikt och med stöd av att utvecklingen av praktiska och kostnadseffektiva dagvattenlösningar för fastighetsägare har kommit längre kan förvaltningen dock komma att även ställa krav i befintlig bebyggelse

VA-taxa som styrmedel för ökad lokal hantering av dagvatten

Sammanfattning av utredningsuppdrag från KF i
Budget 2024

2024-12-30

Versionshantering

Datum	Version	Beskrivning	Ändrat av
2024-12-09	1.0	Rapport som bilaga till TU till KVN infoärende 2025-01-22	
2024-12-30	1.1	Enstaka mindre textjusteringar till TU	LAF

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Syfte och bakgrund	4
2.1	Utredningsuppdrag KF Budget 2024	4
2.2	Befintlig taxekonstruktion	4
2.2.1	Anläggningsavgifter i befintlig taxa	5
2.2.2	Brukningsavgifter i befintlig taxa	5
3	Förutsättningar	6
3.1	Juridiska förutsättningar	6
3.1.1	Gällande lagstiftning	6
3.1.2	Kommande lagstiftning	6
3.2	Branschorganisationen Svenskt Vattens rekommendationer	7
3.2.1	Normalförslag till VA-taxa P120	7
3.2.2	Förslag till kommunala föreskrifter P94	7
3.3	Styrmedel	9
3.3.1	Regler och krav i planskede/nybyggnation	9
3.3.2	Styrning för befintlig bebyggelse	9
3.4	Generella tekniska aspekter	9
3.5	Göteborgs lokala förutsättningar	10
4	Göteborgs Stads dagvattenarbete	10
4.1	Nuvarande arbetssätt och dagvattenkrav i Staden	10
4.2	Pågående utvecklingsarbete (dagvatten) i Staden	11
5	Omvärldsbevakning	11
5.1	Exempel från andra svenska kommuner	11
5.1.1	Malmö och Lund- VA Syd	11
5.1.2	Uddevalla - Västvatten	12
5.1.3	Härryda	12
5.1.4	Västerås - Mälarenergi	12
5.1.5	Växjö	13
5.2	Utvecklings- och innovationsprojekt	13
6	Analys	14
6.1	Potential för taxa att bidra till ökad måluppfyllelse	14
6.2	Kundperspektivet	15
7	Slutsatser och plan för fortsatt arbete	16
7.1	Önskvärda effekter av styrning	16
7.2	Tidplan för eventuella ändringar i taxan	16
7.3	Plan för utredning 2025	17
8	Referenser och lästips	18

1 Sammanfattning

Kretslopp och vatten har genom Göteborgs stads budget för 2024 fått ett uppdrag från kommunfullmäktige att utreda differentierad dagvattentaxa i syfte att styra mot ökad lokal hantering av dagvatten.

I nuläget sker styrning för hållbar dagvattenhantering på kvartersmark främst genom krav i samband med ny- och ombyggnation. För befintlig bebyggelse finns vissa ekonomiska incitament i VA-taxans brukningsavgifter för fastighetsägare att utföra dagvattenåtgärder, men dessa incitament är begränsade och saknas helt för småhusägare.

Göteborg har generellt sett dåliga förutsättningar för infiltration. Fastigheter inom verksamhetsområde för dagvatten bör ha kvar en anslutning, och VA-huvudmannen kommer ha kostnader för dagvattensystemet. Samtidigt kan det vara fördelaktigt om fördröjning och rening kan ske inom fastigheten, och i områden med platsbrist kan åtgärder på kvartersmark vara en förutsättning för att VA-huvudmannen ska klara nuvarande och framtida åtaganden.

Kretslopp och vatten bedömer att det finns viss men osäker potential för en ändrad taxa att bidra till mer hållbar dagvattenhantering i befintlig bebyggelse, och att andra styrmedel som exempelvis tydligare och lokalt anpassade krav genom kommunala föreskrifter för användande av den allmänna VA-anläggningen (ABVA) kan ha ännu större betydelse.

Förvaltningen föreslår ingen ändring av taxekonstruktionen för dagvatten i samband med att taxeförslag för 2026 arbetas fram under första kvartalet 2025. I stället planerar förvaltningen för en utökad utredning under 2025 med följande huvudmoment:

- Behovsanalys – Översiktlig områdesvis kvantifiering av behov av fördröjning och rening.
- Juridisk bedömning av möjligheter att ställa lokalt anpassade krav på fastighetsägare angående flöde och kvalitet på dagvattnet som släpps till det allmänna dagvattensystemet. En del fråga är om och hur en differentierad taxa bör kompensera för krav som ställs på delar av VA-kollektivet.
- Arbeta fram förslag till uppdaterade kommunala föreskrifter för användningen av den allmänna VA-anläggningen (ABVA/KFVA) med utgångspunkt i branschorganisationen Svenskt Vattens nya rekommendationer (P94 juni 2024) och med fokus på hållbar dagvattenhantering.
- Arbeta fram förslag till justerad taxekonstruktion, med utgångspunkt i Stadsrevisionens granskning av avgifter för vatten och avlopp 2024-03-19, Svenskt Vattens rekommendationer (P120), och möjlighet att möta upp ändringar i ABVA.
- Identifiera utvecklingsmöjligheter på längre sikt.

Med nuvarande årshjul för taxeärenden i Göteborgs Stad planerar Kretslopp och vatten därför att implementera eventuella ändringar i taxeföreskrifter så att de blir gällande (tidigast) från 1 januari 2027.

2 Syfte och bakgrund

2.1 Utredningsuppdrag KF Budget 2024

Nämnden för Kretslopp och vatten fick genom Kommunfullmäktiges budget för 2024 ett uppdrag att utreda differentierad dagvattentaxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten.

I Göteborgs Stads åtgärdsplan för god vattenstatus 2023-2027 finns utredning av differentierad taxa också med som en åtgärd; där med följande beskrivning (K 5.8): ”Utreda möjlighet till en differentierad va-taxa som styr mot ökad lokal hantering av dagvatten. Genom att skapa ekonomiska incitament såsom avgiftslättnader för de fastighetsägare som tar hand om sitt eget dagvatten skulle staden kunna styra mot en mer hållbar dagvattenhantering. Förutsättningarna kan se olika ut beroende på markförhållanden och ledningsnätets utformning vilket behöver beaktas. Andra saker som behöver beaktas är en eventuell ökad administration och ökade resurser för uppföljning av en differentierad dagvattenhantering. Syftet med den här åtgärden är att utreda möjligheten till ökad lokal hantering av dagvatten genom avgiftslättnader i va-taxan.”

Med lokal hantering av dagvatten (LOD) menar vi i detta dokument rening och fördröjning på privat mark innan anslutning till kommunal ledning.

2.2 Befintlig taxekonstruktion

Gällande taxeföreskrifter för Göteborg beskriver avgiftsskyldighet för dagvattenavledning från fastigheter och allmän plats inom verksamhetsområdet för dagvatten. Fastighetstyper i befintlig taxekonstruktion är småhusfastighet, övrig fastighet, obebyggd fastighet samt allmän platsmark. Detta är färre fastighetstyper än vad standardförslaget till taxekonstruktion som finns i Svenskt Vattens normalförslag för VA-taxa P120. I föreskrifternas text används ordet ”dagvatten” för dag- och dräneringsvatten från fastighet och allmän plats (beteckningarna Df för dagvatten-fastighet och Dg för dagvatten-gata från P120 används inte i Göteborgs taxeföreskrifter även om båda dessa delar finansieras genom taxan.).

Med undantag av småhusfastigheter finns vissa incitament för lokalt omhändertagande.

2.2.1 Anläggningsavgifter i befintlig taxa

Anläggningsavgiften för dagvatten består av servisavgift, schaktöppningsavgift, förbindelsepunktsavgift för dagvatten, samt tomtyteavgift.

Servisavgiftens storlek beror av typ av fastighet.

Schaktöppningsavgift tas ut som en avgift per schakt då servisledning byggs och ansluts i efterhand till ett befintligt allmänt ledningsnät efter beställning från fastighetsägare.

Förbindelsepunktsavgiftens storlek beror av typ av fastighet och storlek på servisledningen. VA-huvudmannen beräknar hur stor servisledning som behövs utifrån fastighetens storlek och typ av yta. Här finns ett visst incitament att se till att avrinningen från fastigheten är trög eftersom en mindre servisdimension då kan användas. Detta incitament finns dock inte för småhus eftersom de betalar för minsta servisdimension oavsett ytans beskaffenhet.

Tomtyteavgiften debiteras för fastighetens areal enligt uppgifter i lantmäteriets fastighetsregister. För bostadsfastigheter gäller en begränsningsregel som innebär att avgift för tomtyta endast tas ut intill ett belopp som motsvarar summan av servisavgift och förbindelsepunktsavgift.

2.2.2 Brukningsavgifter i befintlig taxa

Brukningsavgiften för fastigheter är en fast årsavgift, vars storlek bestäms av servisledningens dimension och typ av fastighet. (Detta gäller även för byggnader på allmän plats).

I nuvarande taxa betalar småhusägare redan lägsta brukningsavgift för dagvatten. Ägare till övriga fastigheter kan få lägre brukningsavgift om man utför åtgärder på fastigheten som gör att det räcker med färre serviser eller mindre servisdimension. Dimensionsminskning kan genomföras med strypning (så att servisledningen inte behöver läggas om). Fastighetsägaren har då skötselansvaret för strypningen. Att helt koppla bort en upprättad förbindelsepunkt för dagvatten medges inte eftersom VA-huvudmannen är skyldig att avleda dagvatten inom verksamhetsområdet om det finns behov av en gemensam lösning och därför har byggt ett dagvattensystem.

Brukningsavgiften för dagvatten från allmän platsmark beräknas utifrån yta. Ytan delas i hårdgjord respektive ej hårdgjord där en högre avgift betalas för hårdgjord yta, vilket är en typ av incitament.

3 Förutsättningar

3.1 Juridiska förutsättningar

3.1.1 Gällande lagstiftning

EU:s ramdirektiv för vatten, vattendirektivet, infördes i svensk lagstiftning 2004 genom bland annat vattenförvaltningsförordningen och 5 kapitlet i Miljöbalken. I vattenförvaltningsförordningen finns krav på att vattenkvaliteten i våra recipienter inte får försämrats (icke-försämringskrav) och att möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten inte får äventyras.

Ansvar för utsläpp av förorenat dagvatten ligger på verksamhetsutövaren, det kan vara en fastighetsägare men även stadens olika verksamheter, beroende på vad och var utsläppet till recipient sker. Kretslopp och vatten är verksamhetsutövare för stadens allmänna dagvattenledningar och ansvarar för dess utsläpp till recipient. Den som avleder vatten till dessa, tillfälligt eller kontinuerligt, ska ha kännedom om vart vattnet leds och hur det påverkar recipient. Dagvatten inom detaljplanlagt område klassas som avloppsvatten och det är därmed Miljöbalken som blir kravställande lagstiftning. Alla dagvattenanläggningar som klassas som reningsanläggningar ska anmälas till Miljöförvaltningen.

Plan och bygglagen (PBL) är den lagstiftning som ger kommunen de planinstrument som behövs i planprocessen för att reglera de fysiska förutsättningarna för att hantera dagvattnet så att marken blir lämplig att använda för bebyggelse. Lagen går inte i dagsläget att använda sig av för att reglera dagvattnet i kvantitet eller kvalitet.

Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) reglerar huvudmannens ansvar för dagvatten inom ett verksamhetsområde. Huvudmannen har en skyldighet att ta hand om dagvattnet om det behövs ordnas i ett större sammanhang och om vattnet riskerar människors hälsa eller utgör en risk för miljön. Lagen reglerar också att den dagvattenanläggning som anlagts för bortledandet av dagvatten ska utformas så att den uppfyller skäliga anspråk på säkerhet.

3.1.2 Kommande lagstiftning

Pågående regeringsarbete som kan komma att påverka Stadens arbete med dagvatten är SOU 2023:72 *En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande*. Betänkandet har varit ute på remiss och synpunkterna hanteras nu av departementet. [En enklare hantering av vattenfrågor vid planläggning och byggande - Regeringen.se](#) Om nuvarande lagförslag går igenom kommer bland annat ändringar i PBL, MB och LAV göra det enklare för kommuner vid planläggning och prövning enligt plan- och bygglagen ska kunna säkerställa att miljökvalitetsnormer för vatten följs och att dagvatten hanteras på ett hållbart sätt även på kvartersmark. Dock innebär inte lagändringarna att nya krav i kan ställas på befintlig bebyggelse.

Författningsförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. För att läsa Göteborgs stads yttrande på remissen se [Göteborgs Stad \[Organisation\], tjänsteutlåtande](#).

3.2 Branschorganisationen Svenskt Vattens rekommendationer

3.2.1 Normalförslag till VA-taxa P120

Svenskt Vattens publikation P120 med normalförslag till VA-taxa kom ut år 2021, och ersatte tidigare normalförslag i publikation P96. Taxeförslaget i P120 innebär att fast avgift för dagvatten tas ut från alla fastigheter (inom verksamhetsområdet) baserat enbart på tomtytan. P120 innehåller inte någon differentiering av dagvattentaxan, och saknar de incitament som (trots att de är begränsade) ändå finns i Göteborgs nuvarande dagvattentaxa.

Normalförslaget är en rekommendation och ska inte ses som tvingande. Syftet med normalförslaget är att underlätta för VA-huvudmannen och säkerställa att LAV följs. En uppenbar målsättning för P120 har också varit att hålla taxekonstruktionen enkel.

I P120 nämns, under avsnittet Alternativa taxemodeller, följande:

”...4.2.5 Taxa med avgiftsparameter differentierad eller hårdgjord yta
Differentierade ytbaserade avgifter i taxans brukningsdel finns i ett antal kommuner i Sverige idag. I dessa kommuner har de avgifter som inte bara tar hänsyn till tomtytan utan också till ytans varierande hårdgjordhetsgrad, alltså hur genomsläpplig den är för dagvatten. Principen för en differentierad ytbaserad avgift är att ju mer hårdgjord yta är (till exempel asfalterade ytor) desto högre avgift. Det finns också taxor där kommunen bara debiterar hårdgjorda ytor. Tanken med modellen är att hårdgjorda ytor genererar mer och snabbare dagvatten som ställer högre krav på det allmänna dagvattensystemet, vilket då skulle kunna motivera högre avgifter för dem som orsakar det större tillflödet. Ju mer uppgifter som måste tas fram, bedömas och sedan hållas uppdaterade, desto mer arbete för huvudmannen. Det kan därför vara svårt för mindre kommuner att motivera det arbete och den administrativa kostnad en differentierad avgift innebär. Allt pekar på att ökade klimateffekter kommer att innebära att både kommunen och huvudmannen behöver upprätthålla tydliga modeller och data för dagvattenavrinning.
Teknisk utveckling gör sådana beräkningar alltmer administrativt enkla. Därför kan intresset för denna typ av taxemodeller öka. ...”

3.2.2 Förslag till kommunala föreskrifter P94

Svenskt Vattens nya version av publikationen P94 *Kommunala föreskrifter för användande av den allmänna VA-anläggningen, Förslag med vägledande kommentarer*, utkom i juni 2024. En viktig förändring från tidigare standardförslag är att det tillkommit preciseringar i fråga om vilka krav som kan ställas på fastighetsägaren vid användandet av den allmänna dagvattenanläggningen:

Citat från standardförslaget:

21 § Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.

Fastighetsägaren får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion.

Dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen får dessutom inte innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras den allmänna anläggningen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna VA-anläggningen dagvatten i sådan mängd att anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter.

Utsläpp i strid med förbuden i andra och tredje stycket ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

I vägledande kommentarer till 21§ står bland annat:

...”Huvudmannens skyldighet att ta emot dagvatten är långtgående enligt vattentjänstlagen men den är inte obegränsad. Även fastighetsägaren har ett ansvar vid användningen av den allmänna anläggningen där de allmänna skyldigheterna följer av förbuden i 21§ vattentjänstlagen. Enligt paragrafen följer att en fastighetsägare bland annat inte får använda den allmänna VA-anläggningen på ett sådant sätt som innebär att avloppet tillförs vätskor, ämnen eller föremål som kan inverka skadligt på ledningsnätet eller anläggningens funktion eller på annat sätt medför skada eller olägenhet. Fastighetsägaren får inte heller använda dagvattenanläggningen på ett sådant sätt att huvudmannen får svårt att uppfylla de krav som ställs på anläggningen och driften av den eller att i övrigt uppfylla sina skyldigheter eller andra olägenheter för huvudmannen eller någon annan. ”...

...”Vad som innebär skada eller olägenhet varierar och beror exempelvis på om den allmänna anläggningen har utformats enbart med öppna lösningar eller med ledningsnät anslutet till ett reningsverk, vilken bebyggelse som betjänas eller hur marken i övrigt används. Även den aktuella recipientens känslighet är av betydelse. I fråga om mängden dagvatten bör det främst handla om andelen hårdgjord yta. I fråga om beskaffenheten på dagvattnet kan det handla om föroreningar som exempelvis partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt, olja eller andra miljöfarliga ämnen. Vilka närmare begränsningar av dagvattnets kvantitet och kvalitet som med hänsyn till risken för skada eller olägenhet för den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen är nödvändiga får därför bestämmas utifrån lokala förhållanden...”

P94 beskriver därmed att VA-huvudmannen kan behöva ställa lokalt anpassade krav på fastighetsägarna angående kvalitet och kvantitet på dagvatten som leds till den allmänna VA-anläggningen. Detta skulle kunna innebära betydligt större möjligheter än tidigare att styra åtgärder till där de gör mest nytta. Samtidigt finns det finns förstås uppenbara utmaningar med att ställa olika krav på fastighetsägare inom samma kommun. Eftersom publikationen är ny saknas praxis att luta sig mot.

3.3 Styrmedel

3.3.1 Regler och krav i planskede/nybyggnation

Vid om- och nybyggnation kan krav på dagvattenåtgärder på fastighet ställas genom Miljöbalken och Vattendirektivet. Detta görs sedan länge i Göteborg. (Se mer under avsnitt 3.1.1)

3.3.2 Styrning för befintlig bebyggelse

Några olika sätt att påverka fastighetsägare att utföra åtgärder för lokalt omhändertagande i befintlig bebyggelse kan vara

- Införa (fler) ekonomiska incitament i taxans konstruktion för brukningsavgifterna.
- Mer information och praktiska råd kring incitament som redan finns i taxan
- Taxefinansierade premier för vissa åtgärder på fastigheten
- Skattefinansierade premier
- Information om miljömässiga fördelar med lokalt omhändertagande, i syfte att inspirera till frivilliga åtgärder utan ekonomisk kompensation
- Regler/krav genom t ex KFVA.

3.4 Generella tekniska aspekter

Beroende på syfte och mål med införandet av en differentierad va-taxa kan det komma att krävas olika lösningar för att säkerställa att ställda krav får den effekt som efterfrågas. Olika mål kräver olika mängd insats.

Om staden har som mål att införa ett systematiskt arbetssätt för att VA-huvudmannen ska kunna tillgodoräkna sig fördröjning eller rening på kvarteretsmark, kan det finnas behov av tekniska lösningar så som sensorer och flödesmätare i dagvattensystemet som kan indikera att kraven efterföljs och får rätt effekt. Ett alternativ eller komplement kan vara standarder eller systemför klassning av typgodkända lösningar för rening/fördröjning. Läs mer om pågående SVU projekt i kapitel 5.2. Om detta alternativ väljs behöver va-huvudmannen utreda detta vidare för att fullt ut förstå vilka resurser som krävs för ett införande.

Om differentierad va-taxa införs i syfte att användas som en frivillighet för fastighetsägare krävs det en mindre insats jämfört med ovan alternativ både gällande behov av tekniska lösningar och resurser.

Det som är gemensamt för de olika alternativen är att VA-huvudmannen oavsett ändå måste ha kvar sin befintliga dagvattenanläggning och de kostnader som är knutna till den. Läs mer om varför under kapitel 3.5 Göteborgs lokala förutsättningar

3.5 Göteborgs lokala förutsättningar

Eftersom Göteborg till största delen består av berg och olika lerjordar finns det en begränsning i möjligheten till infiltration av dagvatten inom staden. Detta påverkar utformningen av den dagvattenanläggning som kan användas på fastigheten för att infiltrera dagvatten men även hur Kretslopp och vatten behöver dimensionera avledande ledningssystem. Detta innebär att även om en fastighetsägare fördröjer eller renar sitt dagvatten inom sin tomt, så kommer det ändå behövas en avledande dagvattenanläggning på grund av låg markinfiltration. Den kommunala infrastrukturen behöver därmed finnas kvar för att omhänderta vattnet så att VA-huvudmannen ska kunna uppfylla sina lagkrav och för att det inte ska skapas lokal översvämningssproblematik mellan fastigheter. Så även om fastighetsägare fördröjer och renar dagvatten på kvartersmark kommer kostnaden för den kommunala dagvatteninfrastrukturen därmed att kvarstå. Ett införande av differentierad va-taxa och lokal hantering av dagvatten på kvartersmark, kan eventuellt hjälpa till vid förnyelseplanering att hålla nere dimensioneringskostnaderna eller skjuta fram reinvesteringskostnaderna. VA-huvudmannens kostnader kommer att påverkas och bero på vilket syfte införandet av differentierad va-taxa staden väljer.

Ytterligare en faktor som påverkar möjligheten till infiltration är förekomsten av markföroreningar. Innan dagvattenanläggningar byggs måste fastighetsägaren utreda ifall det finns markföroreningar på den tänkta platsen, så att inte dagvattnet förorenas av marken innan det leds bort.

4 Göteborgs Stads dagvattenarbete

4.1 Nuvarande arbetssätt och dagvattenkrav i Staden

Vid nybyggnation och ombyggnation av fastigheter inom Göteborg ställs idag krav på rening av dagvattnet i enlighet med Miljöbalken och Vattendirektivet. Det är Miljöförvaltningen som är ansvarig kravställande myndighet. Beroende på verksamhet och till vilken recipient dagvattenutsläppet sker ställs olika krav på rening, detta eftersom Göteborgs stads recipienter har olika status och känslighet. För att tydliggöra vilka krav som ställs har Göteborgs Stad tagit fram följande dokument. ”Reningskrav för dagvatten” [Krav på rening av dagvatten - Företag och organisationer - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#) och [Riktlinjer och riktvärden för utsläpp av förorenat vatten till dagvattennät och recipient \(goteborg.se\)](#).

Göteborgs stads dagvattenpolicy gör också gällande att dagvatten ska om möjligt fördröjas lokalt och företrädesvis genom öppna lösningar.

Göteborgs Stad har därtill som praxis att vid nybyggnation eller ombyggnation ställa krav på att fördröjning ska ske, det så kallade ”10 mm kravet”. Stadsbyggnadsförvaltningen kräver i bygglovsskedet att dagvattenlösning redovisas.

I redan bebyggda områden ställs det inga krav på vare sig fördröjning eller rening på privata fastigheter.

4.2 Pågående utvecklingsarbete (dagvatten) i Staden

Utifrån Vattendirektivets krav har Miljöförvaltningen tagit fram *Åtgärdsplan för god vattenstatus* som är en gemensam plan för staden, vilken beskriver de åtgärder som behöver genomföras och av vem. Följande åtgärder pågår som kan påverka målsättningen och syftet av en differentierad va-taxa:

K 1.2 Ta fram avrinningsområdesvisa lokala åtgärdsprogram. För att Göteborgs Stad ska kunna ta sin del av ansvaret för att recipienterna ska kunna uppnå god vattenstatus arbetar Miljöförvaltningen med att ta fram Lokala åtgärdsprogram (LÅP). Åtgärdsprogrammen kommer att vara ett planeringsunderlag till Stadens alla bolag och förvaltningar och ger förslag på åtgärder som kan genomföras för att statusen i alla recipienter ska förbättras. De fyra olika Lokala åtgärdsprogrammen ska vara klara hösten 2024.

K 5.4 Ta fram riktlinjer och handbok för dagvattenhantering på kommunala fastigheter. Detta är ett utvecklingsprojekt som drivs av Miljöförvaltningen och Kretslopp och vatten, med syftet att ta fram en handbok för dagvattenhantering som kan nyttjas av kommunens fastighetsförvaltande bolag och förvaltningar.

5 Omvärldsbevakning

5.1 Exempel från andra svenska kommuner

I Svenskt Vattens publikation P120 med standardförslag för VA-taxa beskrivs att möjligheterna att använda taxan som styrmedel för hållbar och mer lokal hantering av dagvatten är begränsade, men att de exempelvis kan handla om att dagvattenavgiften beräknas med hänsyn till olika ytors utformning, eller att avdrag får göras för lokalt omhändertagande. Några exempel från svenska kommuner med differentierad dagvattentaxa följer nedan.

5.1.1 Malmö och Lund- VA Syd

Malmö och Lund har inget incitament direkt i VA-taxans bruksavgifter. Avgiften för dagvatten är en fast årsavgift för villor, flerbostadshus har en fast avgift per bostadsenhet övriga fastigheter och allmänplatsmark har en fast årsavgift per kvadratmeter tomtyta. Däremot har Malmö och Lund ett

taxefinansierat bidrag som fastighetsägare kan ansöka om att få om de kopplar bort stuprör från dagvattenssystemet. Ersättningen är 2500 kr per stuprör med minst 20 kvadratmeter avvattnad yta som engångspremie. Fastighetsägaren utför åtgärd och skickar fotografier som en del av ansökan. Villkor för ersättning är att vatten inte rinner ut till grannfastighet eller gata samt att ”vattnet leds ut på ett hållbart sätt så att inga fuktproblem uppstår i fastighetens grundmur”.

Erfarenheter från VA-Syd är att i storleksordningen 1000 stuprör kopplats bort, främst av villaägare. Det har varit svårare att locka kommersiella fastighetsägare till åtgärder med denna metod. Det är svårt att mäta effekten i form av minskade flödestoppar eftersom åtgärderna är utspridda i systemet och alla regntillfällen är olika. VA-Syd uppger att det medfört en relativt stor administrativ börda men att det troligen går att effektivisera. VA-Syd lyfter också det kommunikativa värdet av att dagvattenfrågan aktualiseras och fler blir medvetna om vattenhantering.

5.1.2 Uddevalla - Västvatten

Fastighetsytor och allmän platsmark som har behov av avledning av dagvatten till den allmänna va-anläggningen delas in i tre kategorier utifrån hur hårdgjord marken är. Huvudmannen bestämmer till vilken kategori fastigheten respektive den allmänna platsmarken hör och kategorierna definieras på följande sätt:

- Kategori 1: Mestadels grönyta, eller yta med hög genomsläpplighet, där endast en mindre del av ytan är hårdgjord.
- Kategori 2: En blandning av dels hårdgjord yta och dels grönyta eller yta med hög genomsläpplighet.
- Kategori 3: Mestadels hårdgjord yta, eller yta med låg genomsläpplighet där den största delen av ytan är hårdgjord.

Uppdelningen av ytor i kategorier gäller för uttag av bruksavgifter för dagvatten. Småhusfastigheter betalar en schablonavgift för dagvatten och deras fastighetsytor delas inte i kategorier enligt ovan.

5.1.3 Härryda

Härryda kommun har en taxekonstruktion där bruksavgiften för dagvatten fastighet Df för bestäms utifrån fastighetstyp och genom servisans dimension. Bostadsfastigheter som har den minsta servisstorleken 110 mm får ett lägre pris om de har en LOD-anläggning kopplad via bräddrör till dagvattensservisen.

5.1.4 Västerås - Mälarenergi

Villaägare kan ansöka om rabatt på bruksavgiften för dagvatten. Om alla stuprör är bortkopplade och regnvatten leds ut på gräsmatta, till stenkista eller regntunna men dräneringen är ansluten till kommunalt dagvattenssystem kan fastighetsägaren få 50 procents rabatt på dagvattenavgiften. Om husets dränering leds till stenkista eller annan lösning så att inget vatten belastar det

kommunala dagvattennätet kan fastighetsägaren få 80 procents rabatt på dagvattenavgiften. De 20 procenten som kvarstår motiveras med att de delfinansierar omhändertagande av dagvatten på lokalgator, och att det är en förutsättning för att man ska kunna ta sig till fastigheten.

5.1.5 Växjö

Taxan innehåller en reduktionsmöjlighet för bruksavgifter vid lokalt omhändertagande. Fastighetsinterna åtgärder för att minska utgående dagvattenmängd skall minst vara dimensionerade för ett regn med intensiteten 390 l/s, ha och varaktighet 10 min. (23 mm). Om dränerings- eller dagvatten avleds till spillvattenservis blir det ingen reduktion av avgiften. Om miljö- och hälsoskyddskontoret bedömt att berört markområde är olämpligt för infiltration, t ex genom att marken är förorenad kan man bara erhålla avgiftsreduktion genom tätt utjämningsmagasin. För småhusfastigheter under 1000 m² tomtyta kan man få 90 procent reduktion av Df i dagvattentaxan om det finns dagvattenservis (eller annan förbindelsepunkt för dagvatten) och husgrundsdränering är påkopplad, men inget dagvatten avleds dit och ingen del av hårdgjord yta avrinner till gatumark som avvattnas via dagvattensystem. Reduktionsmöjligheter finns även för övriga fastigheter.

Den normala bruksavgiften för dagvatten är fast och oberoende av tomtstorlek och marktyp för småhus, medan övrig fastighet betalar en fast bruksavgift för dagvatten genom en kvadratmeteravgift per hårdgjord yta för Df, och en (lägre) fast kvadratmeteravgift för hela tomtytan för Dg.

5.2 Utvecklings- och innovationsprojekt

Svenskt vatten har i ett utvecklingsprojekt (SVU 2021–18) *Hydraulisk analys av lokal dagvattenhantering-Underlag till reglering i ABVA*, utrett hur dagvattenflödena påverkas om det ställs nya krav på fastighetsägare. Detta eftersom många VA-huvudmän har en utmaning i att hantera dels ökade mängder dagvatten på grund av förtätning och förändrat klimat, dels ökade reningskrav på dagvatten.

Slutsatsen från projektet blev; för att lösa detta krävs det troligen en gemensam insats från VA-huvudmän och fastighetsägare. Hänsyn till lokala förutsättningar inom kommunen behövs, eftersom olika krav på fördröjning gav olika resultat beroende på var i dagvattensystemet kraven ställdes och vilken typ av avloppssystem som berördes. Fokus i utvecklingsprojektet har varit på fördröjande anläggningar och inte renande dagvattenanläggningar. Projektet utgör underlag till en samhällsekonomisk analys av hur ansvaret bäst fördelas, och har bidragit till formuleringar i *P94 Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen* förkortat KFVA där möjligheten för kravställande på kvartersmark finns med.

Följande utvecklingsprojekt kan påverka målsättningen och syftet med en differentierad va-taxa.

Ett pågående utvecklingsprojekt som drivs av forskningsinstitutet RISE och

som Kretslopp och vatten är delaktiga i är *SVU 24-113 Underlag till branschpraxis för förorenat dagvatten*. Projektets syfte är att tillsammans med VA-branschen utforma underlag till ny branschpraxis för kravställning av förorenat dagvatten. Även konsekvensen av en ny branschpraxis är något som kommer studeras närmare utifrån myndigheters, branschorganisationers, behovsägarens och teknikleverantörens perspektiv med hjälp av en samhällsekonomisk konsekvensanalys. Detta för att underlätta kommuners arbete för att säkerställa en hållbar dagvattenhantering och för att följa vattendirektivet. Projektet beräknas avslutas 2025-12-31.

Ett annat utvecklingsprojekt som pågår och som leds av Kretslopp och vatten är *Göteborgs reningskrav för? dagvatten*. Syftet med projektet är att tydliggöra vilka föroreningsmängder man kan släppa ut med hänsyn till recipientens känslighet för att kunna säkerställa att god vattenstatus uppnås på sikt. Målet med projektet var att ersätta de befintliga riktvärden och målvärden som används för kravställande idag. Men det är skrivande stund osäkert om projektet kommer att kunna uppfylla ursprungligt syfte. Projektet beräknas färdigställas 2024-12-31.

6 Analys

6.1 Potential för taxa att bidra till ökad måluppfyllelse

Möjligheterna att styra via taxan är begränsade. Lagkrav innebär att skillnader i avgifter behöver vara kopplade till skillnader i nytta för fastighetsägaren och/eller kostnader för VA-huvudmannen. På kort sikt kommer i de flesta fall inte VA-huvudmannens kostnader minska när en fastighetsägare gör åtgärder för fördröjning eller rening, eftersom det allmänna ledningsnätet ändå behöver finnas kvar. Frivillighet via incitament i taxa innebär osäkerhet kring om åtgärder genomförs där de gör mest nytta eller ej.

Fler fastighetstyper definierade i taxan kan öka möjligheten att ta mer betalt för dagvatten från ytor med högre föroreningsgrad och/eller högre flöden och snabbare flödesvariationer. Detta kan leda till en mer rättvis taxa utifrån syftet med LAV, och bidra till finansiering fler åtgärder på allmän platsmark.

En förändrad dagvattentaxa kan öka incitamenten så att fler fastighetsägare fördröjer och renar sitt dagvatten lokalt innan de släpper till de kommunala ledningarna. Detta kan bidra till förbättrad måluppfyllelse kopplat till översvämningrisker och recipientpåverkan. Om det sker i stor utsträckning skulle det också kunna innebära att kommunen inte behöver bygga dagvattensreningsanläggningar på allmän platsmark i samma utsträckning som annars hade behövts. Dock kvarstår osäkerheten som följer med frivilliga incitament.

Enbart frivilliga incitament i form av möjlig avgiftslättnad i dagvattentaxan bedöms inte vara tillräckligt för att åtgärder på kvartersmark ska utföras både i stor omfattning i befintlig bebyggelse och på de platser där det gör mest nytta. Däremot kan en förändrad taxekonstruktion komplettera styrning genom exempelvis KFVA. Behoven för lokal hantering ser olika ut i olika delar av staden och det är därför viktigt att styrmedlen möjliggör för huvudmannen att välja den bästa lösningen.

6.2 Kundperspektivet

Inför en eventuell ändring av dagvattentaxans konstruktion behöver bland annat följande aspekter beaktas utifrån kundperspektivet:

VA-taxan ska vara skälig och rättvis men även begriplig och transparent. Nuvarande taxekonstruktion har flera olika parametrar och avviker delvis från Svenskt Vattens standardförslag P120. Få avgiftsparametrar gör taxan enkel att förstå men inte så rättvis. Med fler parametrar som speglar variationen i den nytta fastighetsägarna får och de kostnader som är förknippade med detta, kan rättvisan öka. Samtidigt kräver en mer komplex taxekonstruktion mer administration och kontroll och därmed också kostnader för VA-kollektivet.

Att avgiftens storlek går att påverka genom åtgärder på fastigheten kan uppfattas som positivt. Efter ändringen i taxekonstruktion 2017 kom synpunkter från flera fastighetsägare med stora servisdimensioner om att det blivit dyrt, och frågor kring om det går att få ner kostnaderna.

Om avgiftslättnad är möjlig men kräver motprestation som medför kostnad för kunden, bör tiden innan motprestationen har lönat sig inte vara alltför lång. Det är viktigt att beakta att förutsättningarna ser olika ut för olika kundgrupper. Exempelvis kan privatpersoner med småhus ha annan syn på vad som är rimliga åtgärder än jämfört med fastighetsägare som driver verksamheter av olika slag. Kunderna behöver ha tydlighet kring vilka krav som gäller dagvattenhanteringen, särskilt viktigt i de fall fler myndigheter än VA-huvudmannen ställer krav. Begrepp behöver också vara tydliga – exempelvis kan ”hårdgjord yta” innebära olika saker i olika sammanhang. Om krav på rening och fördröjning blir olika beroende på lokala förutsättningar inom Göteborg, t ex utifrån recipientens känslighet, så ska taxan ändå vara skälig och rättvis.

Kostnaderna för VA-verksamheten inklusive dagvattenhanteringen ökar i Göteborg liksom för de flesta av Sveriges kommuner. Klimatförändringarna innebär ökande krav och förändrade dimensioneringsförutsättningar för dagvattensystemen. Det är troligt att även om incitament införs i dagvattentaxan med möjligheter till reducerad avgift, så kommer flera av kunderna inte se några sänkta avgifter i slutändan – utan enbart möjlighet till en lägre höjning. Detta behöver omhändertas i kommunikation med kunder.

7 Slutsatser och plan för fortsatt arbete

En mer hållbar dagvattenhantering kommer att kräva en ökad ambitionsnivå, och fortsatt utredning förväntas inte medföra direkta kostnadsminskningar, vare sig för VA-kollektivet eller enskilda fastighetsägare – som bekostar åtgärder på tomtmark och/eller via taxan finansierar åtgärder i de allmänna dagvattensystemen. Ett övergripande mål för förändrad styrning bör vara att nå en mer optimerad kombination av åtgärder på tomtmark respektive i allmänna dagvattensystem. Det kan på lång sikt bidra till att begränsa eller skjuta fram stora ökningarna av VA-kollektivets kostnader för de allmänna dagvattensystemen.

7.1 Önskvärda effekter av styrning

- Där det finns dagvattenledningsnät utbyggt bör fastigheter behålla en anslutning för att förhindra översvämningsproblem
- Ökad rening av dagvatten från ytor med hög föroreningsgrad och /eller känslig recipient
- Ökad fördröjning från hårdgjorda ytor, framför allt högt uppströms i systemet och på platser där ledningarna är underdimensionerade. I områden med mycket befintlig bebyggelse kan det mest effektiva vara att bygga en anläggning på allmän plats och rena ett större område samtidigt. Taxekonstruktionen bör inte motverka detta utan möjliggöra att de fastighetsägarna betalar för att få sitt vatten renat.
- Skälig och rättvis dagvattentaxa utifrån LAV, för finansiering av dagvattenanläggningar på allmän plats
- Möjlighet att hantera dagvatten ur systemperspektiv och helhetssyn, så att åtgärder genomförs där de gör bäst nytta.

7.2 Tidplan för eventuella ändringar i taxan

Ingen förändring av konstruktionen för dagvattenavgifterna är inplanerad inför taxeärendet 2026. Förslag till taxa för 2026 ska tas fram till februari 2025 och tas upp i kretslopp och vattennämnden mars-april 2025.

Däremot kan förslag till förändringar av taxan arbetas fram under år 2025, som en del i en större utredning som även omfattar förslag till styrning via regler och informationsinsatser. Utöver styrning för mer hållbar hantering av dagvatten ska förvaltningen se över hur taxekonstruktionen kan utvecklas för att fortsätta omhänderta Stadsrevisionens synpunkter och rekommendationer (Granskning av avgifter för vatten och avlopp i Göteborgs Stad 2024-03-19) för att säkerställa att LAV följs, och för att taxan ska bli mer jämförbar med övriga kommuner och Svenskt Vattens standardförslag i P120. Eventuella förslag till förändringar kan komma att ingå i beslut om taxa för år 2027.

7.3 Plan för utredning 2025

Kretslopp och vatten planerar för en utökad utredning under 2025 med följande huvudmoment:

- Behovsanalys - Översiktlig områdesvis kvantifiering av behov av fördröjning och rening.
- Juridisk bedömning av möjligheter att ställa lokalt anpassade krav på fastighetsägare angående flöde och kvalitet på dagvattnet som släpps till det allmänna dagvattensystemet. En delfråga är om och hur en differentierad taxa bör kompensera för krav som ställs på delar av VA-kollektivet. Konsultstöd kan behövas för delar av detta moment.
- Identifiera och värdera vilken administration och kontroll som behövs för relevanta alternativ av ändringar i KFVA och taxekonstruktion, så att kostnader för detta kan vägas mot förväntad nytta.
- Arbeta fram förslag till uppdaterade kommunala föreskrifter för användningen av den allmänna VA-anläggningen KFVA (ABVA) med utgångspunkt i branschorganisationen Svenskt Vattens nya rekommendationer (P94 juni 2024) och med fokus på hållbar dagvattenhantering.
Ny KFVA ska beslutas i kommunfullmäktige. Planeringen avser förslag som kan börja gälla 2026 eller 2027.
- Arbeta fram förslag till justerad taxekonstruktion, med utgångspunkt i Stadsrevisionens granskning av avgifter för vatten och avlopp 2024-03-19, Svenskt Vattens rekommendationer (P120), och möjlighet att möta upp ändringar i KFVA.
Med nuvarande årshjul för taxeärenden i Göteborgs Stad planerar Kretslopp och vatten därför att implementera eventuella ändringar i taxeföreskrifter så att de blir gällande (tidigast) från 1 januari 2027.
- Identifiera utvecklingsmöjligheter på längre sikt.

Utredningsarbetet enligt ovanstående punkter ska anpassas i omfattning, detaljeringsgrad och leverans så att det går att med tillgängliga resurser landa i förslag för KVFA och taxa som skulle kunna beslutas i senare delen av år 2025.

Detta innebär att avgränsningar behövs, och att mer krävande förändringar eller större utredningsbehov kan identifieras och lyftas som förslag till framtida utredningsarbete – som i sin tur kan leda till ytterligare förslag till förändringar i KVFA och taxekonstruktion längre fram, för att successivt få allt bättre förutsättningar för god målpuppfyllnad. Om Göteborgs Stad vill utveckla befintligt arbetssätt och i framtiden ställa relevanta krav på alla fastighetsägare på ett systematiskt och optimerat sätt behöver förfinade verktyg/stöd för detta tas fram. Till exempel är Kretslopp och vattens nuvarande hydrauliska totalmodell för avloppssystemet? inte utformad med tillräcklig detaljnivå för att

ge en mer specifik bild av hur effekten av olika krav blir överallt i Göteborg. På en mer övergripande nivå, och i detalj för vissa områden där modellen är mer kontrollerad och kalibrerad skulle dock konkretiserade krav kunna testas redan nu.

8 Referenser och lästips

Svenskt Vatten P120 VA-taxa, juni 2021

Svenskt Vatten P94 Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen, juni 2024

Allmänna bestämmelser för brukandet av den allmänna VA-anläggningen ABVA 2017, Göteborgs Stad

Föreskrifter för VA-taxa Göteborgs Stad gällande från 2021-01-01 samt förslag gällande från 2025-01-01

Prislista VA-taxa Göteborgs Stad gällande från 2024-01-01 samt förslag gällande från 2025-01-01

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV)

SVU Rapport 2017-17 Regnpenge – VA-taxa med dagvattenavgift som styr mot hållbar dagvattenhantering

Revisionsrapport Stadsrevisionen: Granskning av avgifter för vatten och avlopp i Göteborgs Stad 2024-03-19

[Krav på rening av dagvatten - Företag och organisationer - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](https://www.goteborg.se/krav-pa-rening-av-dagvatten-foretag-och-organisationer)

[Riktlinjer och riktvärden för utsläpp av förorenat vatten till dagvattennät och recipient \(goteborg.se\).](https://www.goteborg.se/riktlinjer-och-riktvarder-for-utslapp-av-foreorenat-vatten-till-dagvattennat-och-recipient)

§ 21 KOV-2025-02704

Förslag till nya kommunala föreskrifter för användningen av den allmänna VA-anläggningen

Beslut

Enligt förvaltningens förslag:

Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till nya kommunala föreskrifter som ersätter ABVA 2017 enligt bilaga 1, och sänder det till kommunstyrelsen för fastställande i kommunfullmäktige.

Tidigare behandling

Kretslopp och vattennämnden fick information i ärendet 2025-12-10 § 216 och återremitterade ärendet 2026-01-21 § 9.

Handling

Förvaltningens tjänsteutlåtande daterat 2026-01-12, med bilagor.

Protokollsutdrag skickas till

Kommunstyrelsen

Dag för justering

2026-02-05

Vid protokollet

Sekreterare

Emilia Dahlstedt

Ordförande

Jöran Fagerlund

Justerande

Claes Björling

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2026-01-12

Ärendenummer KOV-2025-02704

Handläggare

Lisa Ahnoff, Marie Falk

Telefon:

E-post: lisa.ahnoff@kretsloppochvatten.goteborg.se

Förslag till nya kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen

Förslag till beslut

Kretslopp och vattennämnden godkänner förvaltningens förslag till nya kommunala föreskrifter som ersätter ABVA 2017 enligt bilaga 1, och sänder det till kommunstyrelsen för fastställande i kommunfullmäktige.

Sammanfattning

Nämnden har informerats om ärendet 2025-12-10, § 206. ABVA 2017 – Allmänna bestämmelser för brukande av Göteborgs stads allmänna VA-anläggning– reglerar förhållandet mellan i första hand fastighetsägare och VA-huvudmannen. Kommuner meddelar denna typ av föreskrifter med stöd av 23 § i vattentjänstlagen (2006:412) och 2 § i förordningen (2007:701). De kommunala föreskrifterna konkretiserar och kompletterar vattentjänstlagens mer allmänt hållna bestämmelser.

Förvaltningen föreslår flera ändringar utifrån ABVA 2017. Förvaltningen föreslår också att benämningen ABVA 2017 ersätts av KFVA – Göteborgs Stads *Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen* - i samband med ändringen av innehållet. Ändringarna, som i första hand är förtydliganden, föreslås med syfte att:

- Stärka förutsättningarna för hållbar dagvattenhantering.
- Förebygga driftstörningar, skador på egendom och nödavledning av orenat spillvatten till recipient.
- Förtydliga fastighetsägares ansvar för vattenmätarplats.
- Anpassa föreskrifterna till branschorganisationens Svenskt Vattens uppdaterade standardförslag från november 2024

Förvaltningen planerar att ta fram nytt informationsmaterial till fastighetsägare med förklaringar och råd utifrån föreskrifterna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

De ändringar som föreslås ökar tydligheten i ansvarsfördelningen mellan VA-huvudmannen och fastighetsägaren. De ansvar som fastighetsägare har kan medföra kostnader för fastighetsägaren. Exempelvis ansvarar fastighetsägaren för att vattenmätarplatsen ska vara i sådant skick att den kan godkännas av VA-huvudmannen. De fastigheter som är anslutna till spillvatten via LTA-system (*Lätt Trycksatt Avlopp*,

även kallat *lågtrycksavlopp*) ska exempelvis stå för elförsörjning och nödvändigt utrymme för LTA-anläggningen. Kraven finns i vattentjänstlagen och gäller även med nuvarande ABVA 2017, men blir tydligare med de föreslagna ändringarna.

Flera av de ändringar som Svenskt Vatten gjort i standardförslaget och som förvaltningen föreslår att införa syftar till att minska risken för egendomsskador efter översvämningar och avloppsstopp. Ur ekonomisk synvinkel är det positivt både för fastighetsägare och VA-huvudmannen, och därmed för taxekollektivet.

De av stadens övriga förvaltningar och bolag som äger fastigheter eller har verksamheter som genom avtal är anslutna till kommunalt VA, berörs av ABVA/KFVA på samma sätt som andra fastighetsägare och verksamheter.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förslaget innebär förbättringar ur ekologiskt perspektiv. Kraven skärps och förtydligas när det gäller spillvattnets innehåll och egenskaper genom kompletterande formulering om miljöfarliga ämnen.

Avloppsstopp orsakas ofta av att pumpar eller ledningar blockerats av exempelvis sanitetsprodukter, och kan leda till att orenat avloppsvatten når vattendrag och hav. Genom ett tydligt förbud mot att tillföra spillvattnet våtstarkt papper och sanitetsprodukter kan risken för avloppsstopp minska.

Förutsättningarna för hållbar dagvattenhantering stärks genom ny bestämmelse i enlighet med Svenskt vattens standardförslag från 2024 (P94, 21 §). Kraven på dagvattnets innehåll och egenskaper skärps och förtydligas något, genom att uppräkningslistan av ämnen som inte får tillföras den allmänna dagvattenanläggningen kompletteras med ”större mängder partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.” Nya formuleringar öppnar också för att VA-huvudmannen kan ställa krav på dagvattnet från fastigheter, som innebär att rening och fördröjning kan behövas på kvartersmark även i befintlig bebyggelse på sikt.

Bestämmelsen i föreskrifterna om värmeutvinning ur spillvatten ändras för att underlätta energieffektivisering i fastigheter, så att fastighetsägaren kan ta vara på värme som fastighetsägaren själv tillfört.

Bedömning ur social dimension

Ändringarna i föreskrifterna innebär förtydliganden, och vissa skärpta formuleringar av fastighetsägarens ansvar.

Ökad tydlighet kan också stärka förvaltningens förmåga att agera rättvist och förutsägbart gentemot fastighetsägare, och minska risken för godtycke.

Förbud att tillföra våtstarkt papper och sanitetsprodukter till spillvattnet är en skärpning av kraven på fastighetsägare, men förvaltningen bedömer att fördelarna för fastighetsägarna i form av minskad risk för avloppsstopp och översvämning är stora.

Med det informationsmaterial med förklaringar och råd till fastighetsägare som förvaltningen planerar att ta fram för de uppdaterade föreskrifterna som helhet blir det lättare att göra rätt. Många andra kommuner har ett sådant informationsmaterial till sin nuvarande ABVA.

Expedieringskrets

Stadsledningskontoret för beredning i kommunstyrelsen.

Bilagor som ingår i beslutsunderlaget

1. Förslag till kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen (KFVA)
2. Sammanställning av förändringar när ABVA 2017 ersätts av KFVA.

Beskrivning av ärendet

Nämnden har att besluta om förslag till ändringar i *Allmänna bestämmelser för brukandet av den allmänna VA-anläggningen*; ABVA 2017. Förslaget innebär också att de nya föreskrifterna får en ny benämning Göteborgs Stads *Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen* med förkortning KFVA

Efter beslut i nämnden ska förslaget sändas till stadsledningskontoret för vidare beredning till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Bakgrund

ABVA 2017 – Allmänna bestämmelser för brukande av Göteborgs stads allmänna VA-anläggning– reglerar förhållandet mellan i första hand fastighetsägare och VA-huvudmannen. Kommuner meddelar denna typ av föreskrifter med stöd av 23 § i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2 § i förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster. De kommunala föreskrifterna konkretiserar och kompletterar vattentjänstlagens mer allmänt hållna bestämmelser och möjliggör anpassning till lokala förutsättningar.

Den senaste stora revideringen av de kommunala föreskrifterna i Göteborg genomfördes under 2017, och resulterade i ABVA 2017. Mindre justeringar av administrativ karaktär har gjorts i ABVA 2017, genom omformulering av huvudmannaskap 2024.

Under år 2024 gav branschorganisationens Svenskt vatten ut en uppdaterad publikation, P94, med omarbetat standardförslag till kommunala föreskrifter.

Kretslopp och vatten fick genom Göteborgs Stads budget för 2024 ett uppdrag att utreda differentierad dagvattentaxa i syfte att styra mot ökad lokal hantering av dagvatten. Resultat från det uppdraget redovisas i ärendet *Utredning av differentierad dagvattentaxa - Behovsanalys och styrning för ökad lokal hantering av dagvatten (KOV 2024-00762)*.

Förvaltningen föreslår att de kommunala föreskrifterna ändras för att skapa mer tydlighet och stöd för kravställande på dagvattenåtgärder på kvartersmark. I Svenskt vattens uppdaterade standardförslag till kommunala föreskrifter från 2024 finns formuleringar som ska stödja en hållbar dagvattenhantering genom att tydliggöra att VA-huvudmannens ansvar för att ta emot dag- och dränvatten inte är obegränsat, och som öppnar för möjligheten att ställa lokalt anpassade krav.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen föreslår ändringar i de kommunala föreskrifterna för användning av den allmänna VA-anläggningen.

Ändringarna föreslås med syfte att:

- Stärka förutsättningarna för hållbar dagvattenhantering, genom att förtydliga att VA-huvudmannen inte är skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § i vattentjänstlagen,

- Förebygga driftstörningar, skador på egendom och nödavledning av orenat spillvatten till recipient, genom att skärpa föreskrifterna med direkt förbud för fastighetsägare att tillföra spillvattnet våtstarkt papper såsom våtservetter eller andra sanitetsprodukter.
- Skapa tydlighet och minska risken för godtycke genom särskilda förtydliganden kring ansvarsfördelning när fastigheter är anslutna via LTA (Lätt trycksatt avlopp).
- Förebygga person- och egendomsskador genom och förtydliga fastighetsägares ansvar för vattenmätarplats. En ny formulering införs som tydliggör att VA-huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd vattenmätarplats behöver ändras.
- Även i andra avseenden anpassa föreskrifterna till branschorganisationens Svenskt Vattens uppdaterade standardförslag från juni 2024.
- Behålla vissa formuleringar och preciseringar från ABVA 2017 som förvaltningen bedömer är tydliga och ändamålsenliga. Exempelvis gäller detta bestämmelser om förbindelsepunktens läge.

Förvaltningen föreslår också att benämningen ABVA 2017 ersätts av KFVA – *Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen* - i samband med ändringen av innehållet. Begreppet ”allmänna bestämmelser”/AB kan användas för många olika typer av bestämmelser, och ändringen till KFVA tydliggör att det är just kommunala föreskrifter. Det är också en anpassning till Svenskt vattens standardförslag.

Förvaltningen planerar att ta fram nytt informationsmaterial till fastighetsägare med förklaringar och råd utifrån föreskrifterna. I Svenskt Vattens standardförslag P94 ingår vägledande kommentarer och förslag till information till fastighetsägare. Många kommuner har en ”populärversion” av ABVA (KFVA), men Göteborg har det inte. I nuläget ger förvaltningen riktad information, exempelvis kring vad fastighetsägare ansvarar för när det gäller vattenmätarplats – information skickas ut inför planerat vattenmätarbyte – och fastigheter som har spillvattenanslutning via LTA-system (*Lätt trycksatt avlopp*, även kallat lågtrycksavlopp).

I föreskrifterna – både före och efter föreslagna ändringar – finns tydligt krav på att fett i större mängd inte får tillföras spillvattnet. Förvaltningen ser ett behov av att förtydliga informationen kring vilka krav och kriterier som gäller i Göteborg för verksamheter angående fettavskiljare.

Förvaltningen planerar både att utveckla och förtydliga befintligt, riktat informationsmaterial, och att ta fram ett samlat informationsmaterial om KFVA. Det nya informationsmaterialet kan vid behov tryckas och distribueras i samband med att nya föreskrifter blir gällande, och ska finnas tillgängligt digitalt.

Sara Stark

Avdelningschef

Strategisk samordning

Emma Hansryd

Förvaltningsdirektör

BILAGA 1 FÖRSLAG TILL

KFVA

Kommunala föreskrifter om användning
av den allmänna VA-anläggningen i
Göteborg

Förord

Detta är KFVA – Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen i Göteborg.

KFVA reglerar förhållandet mellan fastighetsägare och VA-huvudmannen Göteborgs Stad när man använder allmänna dricksvatten-, spillvatten- och dagvattentjänster.

Enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) får regeringen, eller efter regeringens bemyndigande, kommunen meddela ytterligare föreskrifter om användningen av allmänna VA-anläggningar. Regeringen har med stöd av bemyndigandet meddelat förordning (2007:701) om allmänna vattentjänster.

Definitioner och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattentjänstlagen.

Förkortningen LTA avser *lätt trycksatt avlopp*, även kallat *lågtrycksavlopp* eller *lätt tryckavlopp*.

Föreskrifterna har beslutats av Göteborgs kommunfullmäktige 2026-xx-xx och gäller från och med 202x-xx-xx.

Dokumentnamn: KFVA

Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Göteborg	Diarienummer: xxx	Datum och paragraf för beslutet: xxx
Dokumentsort: Kommunala föreskrifter	Giltighetstid: Från 202x-xx-xx tills vidare	Senast reviderad: [Datum]	Dokumentansvarig: Kretslopp och vatten

Innehållsförteckning

Förord	1
Inledande bestämmelser	3
Inledning	3
Vem KFVA gäller för	3
Huvudman för den allmänna VA-anläggningen	3
Inkoppling till den allmänna anläggningen	4
Beställning av anslutning	4
Inkoppling till den allmänna anläggningen	4
Förbindelsepunktens läge	4
Flytt av förbindelsepunkt	5
Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen	6
Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten	6
Huvudmannens rätt att avbryta leveransen	6
Fastighetens användning av dricksvatten	6
Mätning av vattenförbrukning	6
Användning av den allmänna spillvattenanläggningen	7
Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten	7
Huvudmannens rätt att begränsa användningen av spillvattenanläggningen	7
Fastighetens avledning av spillvatten	7
Separering av kombinerad avloppsledning	7
Avledning genom LTA-system	7
Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper	8
Avvikande innehåll i spillvattnet	8
Värmeutvinning ur spillvatten	8
Spillvatten från fastighet som inte används som bostad	8
Användning av den allmänna dagvattenanläggningen	9
Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten	9
Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen	9
Fastighetens avledning av dagvatten	9
Separering av kombinerat avloppssystem	9
Krav på dag- och dränvattnets innehåll och egenskaper	9
Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad	10
Övergångsbestämmelser	10

Inledande bestämmelser

Inledning

1 § Med stöd av 23 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster meddelar kommunfullmäktige följande föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.

Vem KFVA gäller för

2 § För fastighetsägarens användning av den allmänna VA-anläggningen i Göteborgs kommun gäller vad som föreskrivs i vattentjänstlagen, annan författning och dessa föreskrifter.

3 § Dessa föreskrifter omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutade verksamhetsområdet för respektive vattentjänst.

Fastighetsägare är skyldig att följa ändring i och tillägg till dessa föreskrifter.

Vad som enligt dessa föreskrifter gäller för en fastighetsägare gäller enligt 2 § vattentjänstlagen även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande.

Vad som enligt dessa föreskrifter gäller för en fastighetsägare gäller enligt 5 § vattentjänstlagen även för den som har ingått avtal med huvudmannen om att använda den allmänna VA-anläggningen.

Det som gäller för en fastighet kan enligt 4 § vattentjänstlagen även gälla för en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare.

Huvudman för den allmänna VA-anläggningen

4 § Göteborgs Stad är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Göteborg. Huvudmannaskapet utövas av kretslopp och vattennämnden, med undantag av spillvattenrening och tillhörande avloppstunnelnät, som Gryaab AB utövar huvudmannaskap för. Avgifter enligt taxa betalas till förvaltningen för kretslopp och vatten

Inkoppling till den allmänna anläggningen

Beställning av anslutning

5 § Fastighetsägare som vill ansluta fastigheten till den allmänna anläggningen ska göra en skriftlig anmälan till huvudmannen. Huvudmannen meddelar därefter föreskrifter för anslutning.

Inkoppling till den allmänna anläggningen

6 §

- a. Gemensam förbindelsepunkt för två eller flera fastigheter kan beviljas om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl för en sådan lösning. Berörda fastigheter ansvarar för och bekostar bildandet av gemensamhetsanläggning och eventuell ledningsrätt eller servitut.
- b. Fastighetsägaren är skyldig att meddela huvudmannen när inkoppling av fastighetens VA-installation till den allmänna anläggningen ska ske för att ge huvudmannen möjlighet att avsyna inkopplingen innan schakten fylls igen.
- c. Servisventil får endast manövreras av kommunens personal eller av den som erhållit särskilt medgivande av kommunen.
- d. Den allmänna dricksvattenledningen får inte vara ihopkopplad med något annat vattensystem, till exempel enskild brunn. Sådan ihopkoppling anses vara väsentlig försummelse och ska åtgärdas utan dröjsmål.

Förbindelsepunktens läge

7 §

- a. När en fastighets VA-installation är inkopplad eller skall kopplas till den allmänna VA-anläggningen är förbindelsepunkten belägen 0,5 meter utanför fastighetens gräns, om inte särskilda skäl medför annat eller följer av vad som föreskrivs nedan.
- b. När VA-installation för två eller flera fastigheter är sammankopplade inom fastigheterna är förbindelsepunkten gemensam för de sammankopplade fastigheterna och belägen 0,5 meter utanför den fastighetens gräns där sammankopplingen är gjord.
- c. För fastighet vars VA-installation är kopplad till allmän anläggning som är belägen innanför fastighetens gräns, är förbindelsepunkten belägen 1 meter från den allmänna anläggningen. Är fastighetens VA-installation kopplad till flera allmänna anläggningar inom fastigheten och i samma schakt, skall avståndet till samtliga förbindelsepunkter räknas från den allmänna anläggning som ligger närmast den byggnad som skall anslutas.
- d. I de fall att förbindelsepunkt som bestämts enligt tidigare gällande bestämmelser får ett nytt läge genom tillämpning av paragraf 6a eller genom fastighetsreglering, skall den del av ledning som tidigare ingått i den allmänna VA-anläggningen istället ingå i fastighetens VA-installation.
- e. För fastighet vars installation är inkopplad till allmän tunnel via brunn över borrhål inom fastigheten, är förbindelsepunkten belägen 1 meter från brunnen.

- f. För byggnad belägen på allmän plats är förbindelsepunkten normalt placerad 1,0 meter från husliv. Om allmän ledning ligger närmare husliv än 1,0 meter är förbindelsepunkten belägen i husliv. Om byggnad på allmänplats ansluts genom mätarbrunn är förbindelsepunkten belägen 1,0 meter från mätarbrunnens uppströmssida. Om det finns en väl avgränsad verksamhetsyta som är större än byggnaden är förbindelsepunkten normalt belägen 0,5 meter utanför verksamhetsytan.

- g. För fastighet vars VA-installation är kopplad till den allmänna anläggningen genom långhålsborrning tillhör borrhålet den enskilda anläggningen.

Flytt av förbindelsepunkt

8 § Om huvudmannen bedömer det nödvändigt att flytta befintlig förbindelsepunkt och utföra servisledning i nytt läge, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren för de kostnader som uppkommer för den omläggning som krävs på fastigheten. Normalt utgår ingen ersättning när ny förbindelsepunkt upprättas på grund av separering av kombinerat system enligt paragraferna 17 och 26.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten

9 § Huvudmannen levererar dricksvatten till fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna dricksvattenanläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet.

Huvudmannens leveransskyldighet avser endast vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte att visst vattentryck eller viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Huvudmannens rätt att avbryta leveransen

10 § Huvudmannen har rätt att begränsa eller avbryta vattenleveransen när det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid planlagt leveransavbrott lämnar huvudmannen på lämpligt sätt meddelande om detta.

Fastighetens användning av dricksvatten

Energiutvinning

11 § Vatten som levereras genom allmän VA-anläggning får bara utnyttjas för värmeutvinning om huvudmannen efter ansökan skriftligen har medgett detta.

Begränsad vattentillgång

12 § Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägare skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.

Mätning av vattenförbrukning

13 § Vattenförbrukning hos fastighet fastställs genom mätning om inte huvudmannen bestämmer annat. Vattenmätare tillhandahålls av huvudmannen och förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare, samt vilken storlek och typ av mätare som ska användas.

Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för uppsättning av mätare och sammankoppling med VA-installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats behöver ändras.

Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera vattenmätarens plats och har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla mätaren.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda mätaren mot frost, skadlig värmepåverkan och annan skada.

Vid misstanke om att mätaren visar felaktig förbrukning undersöker huvudmannen mätaren. Undersökningen ska bekostas av fastighetsägaren om hen begärt undersökningen och mätaren godkänns, i annat fall bekostas den av huvudmannen.

Vatten till brandposter inom fastighet skall passera mätare om inte huvudmannen skriftligen medgivit annat.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten

14 § Huvudmannen tar emot spillvatten från fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna spillvattenanläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet.

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet mer än oväsentligt avviker från spillvatten från bostäder (hushållspillvatten).

Huvudmannens rätt att begränsa användningen av spillvattenanläggningen

15 § Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägares möjlighet att använda spillvattenanläggningen när huvudmannen finner det nödvändigt för att förebygga person- eller egendomsskada, olägenhet för människors hälsa eller miljön samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Fastighetens avledning av spillvatten

16 § Spillvatten får endast tillföras ledning avsedd för detta ändamål. Det är huvudmannen som avgör vilket ändamål en viss ledning är avsedd för. Med spillvatten likställs i denna punkt allt vatten som huvudmannen bedömer ska avledas till spillvattenledningen.

Åtgärder för bortkoppling av otillåten avledning bekostas av fastighetsägaren.

Separering av kombinerad avloppsledning

17 § När huvudmannen upprättat separata ledningar för spillvatten respektive dagvatten måste även fastighetsägaren avleda spillvatten och dagvatten till härför avsedda ledningar när fastighetsägaren har informerats om detta.

Huvudmannen bestämmer när den otillåtna avledningen ska ha upphört.

Avledning genom LTA-system

18 § När fastighet ska ansluta spillvatten till allmänt ledningsnät utformat som LTA-system (Lätt trycksatt avlopp) tillhandahåller huvudmannen pumpstationsenhet, pump och larm.

Huvudmannen äger pumpstationsenhet och pump, och ansvarar för drift och förnyelse av dessa. Huvudmannen bestämmer antal och slag av pumpstationsenhet och pump som ska användas. Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som äger rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera samt till- och frånkoppla enheten.

Fastighetsägaren bekostar och ansvarar för installation av pumpstationsenheten och för anslutning till fastighetens övriga VA-installation. Huvudmannen installerar pumpen.

Fastighetsägaren svarar för kostnader för framdragning av el samt elförsörjning för drift av enheten.

Fastighetsägaren bekostar och ansvarar för montage av larm. Larm ska vara monterat på lämplig plats så att larmsignal kan uppmärksammas.

Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper

19 § Fastighetsägaren får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel, sura, frätande, giftiga eller andra miljöfarliga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion.

Exempelvis är det förbjudet att tillföra spillvattnet våtstarkt papper (som hushållspapper eller våtservetter), eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras spillvattenanläggningen i förbindelsepunkten.

Oavsiktligt utsläpp av sådant slag som anges ovan ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägare får inte tillföra spillvatten från köksavfallsquav till den allmänna anläggningen utan huvudmannens skriftliga medgivande.

Avvikande innehåll i spillvattnet

20 § Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna avloppsanläggningen av avloppsvatten som har inte oväsentligt annan sammansättning än spillvatten från bostäder (hushållspillvatten) vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer därvid villkoren för utsläpp av såväl spill- som dagvatten.

Värmeutvinning ur spillvatten

21 § Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska anmäla till huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Spillvatten från fastighet som inte används som bostad

22 § Fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter fastighet till annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos spillvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar och analyser som huvudmannen finner vara nödvändiga för kontroll av spillvattnet.

Huvudmannen har rätt att fordra att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på spillvattnets beskaffenhet och företar kontroll av vattnet genom provtagningar och analyser.

Huvudmannen anger hur journalföring och provtagningar ska göras.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten

23 § Huvudmannen tar emot dag- och dränvatten från fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna dagvattenanläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet.

Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.

Huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

24 § Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägares möjlighet att använda dagvattenanläggningen när huvudmannen finner det nödvändigt för att förebygga person- eller egendomsskada, olägenhet för människors hälsa eller miljön samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Fastighetens avledning av dagvatten

25 § Dag- och dränvatten får endast tillföras ledning som är avsedd för detta ändamål, om inte huvudmannen av särskilda skäl skriftligt har beviljat undantag. Det är huvudmannen som avgör vilket ändamål en viss ledning är avsedd för.

Åtgärder för bortkoppling av otillåten avledning bekostas av fastighetsägaren.

Separering av kombinerat avloppssystem

26 § När huvudmannen upprättat separata ledningar för spillvatten respektive dagvatten måste även fastighetsägaren avleda spillvatten och dagvatten till härför avsedda ledningar när fastighetsägaren har informerats om detta. Detsamma gäller om huvudmannen vidtagit åtgärder för dagvattenavledning utan att särskild förbindelsepunkt upprättas.

Huvudmannen bestämmer när den otillåtna avledningen ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd med att avbryta avledningen får beviljas av huvudmannen om särskilda skäl finns.

Har särskild förbindelsepunkt för dagvatten inte upprättats kan ditills tillåten avledning av dag- och dränvatten till spillvattenförande ledning ändå förbjudas. Förutsättning för detta är dels att avledningen kan ske ändamålsenligt på annat sätt, dels att huvudmannen i skäligen omfattning ersätter fastighetsägarens kostnader för erforderlig omläggning.

Krav på dag- och dränvattnets innehåll och egenskaper

27 § Fastighetsägaren får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen får dessutom inte innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras den allmänna anläggningen.

Utsläpp i strid med förbuden i första och andra stycket ovan ska omedelbart anmälas till huvudmannen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna VA-anläggningen dagvatten i sådan mängd att anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter.

Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad

28 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos dag- och dränvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer är nödvändiga för kontroll av dag- och dränvattnet.

Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på dag- och dränvattnets innehåll och kontrollerar dag- och dränvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska göras.

Övergångsbestämmelser

1. Dessa bestämmelser träder i kraft den **xx** varvid äldre bestämmelser om användning av Göteborgs Stads allmänna vatten- och avloppsbestämmelser upphör att gälla.
2. Äldre bestämmelser skall dock fortsätta att tillämpas på mål och ärenden som inlämnats till Mark- och miljödomstolen före tidpunkten för de nya bestämmelserna börjar gälla.
3. Äldre bestämmelser skall även tillämpas i fråga om ansvar för sådana anordningar som avses i punkt 18 och där avgiftsskyldighet för fastighetsägare uppstått före 2009.

Bilaga 2 Sammanställning av förändringar när ABVA 2017 ersätts av KFVA

**FÖRSLAG till ändringar i kommunala föreskrifter
för användning av den allmänna VA-
anläggningen i Göteborg**

2025-12-30

ABVA 2017 avsnitt	ABVA 2017 text	Förslag till ny text KFVA	Motivering
<i>Generellt</i>	Allmänna bestämmelser för användande av Göteborgs stads allmänna vatten och avloppsanläggning	Kommunala föreskrifter om användning av den allmänna VA-anläggningen i Göteborg	Anpassning till P94*
<i>Generellt</i>	<i>ABVA 2017</i>	<i>KFVA</i>	Anpassning till P94
<i>Generellt</i>		<i>Uppdatering av numrering av avsnitt och paragrafer. Uppdatering av innehållsförteckning.</i>	Uppdatering. Obs att denna tabell är strukturerad utifrån ABVA 2017 och syftar till att tydliggöra ändringar i den faktiska texten. Numrering av avsnitt och paragrafer och underrubriker i KFVA framgår av bilaga 1 som är de föreslagna föreskrifterna i sin helhet.
Förord	<p>Detta är ”ABVA 2017 - Allmänna bestämmelser för användande av Göteborgs Stads allmänna vatten- och avloppsanläggning” som reglerar förhållandet mellan fastighetsägare och Göteborgs Stad när man använder allmänna dricksvatten-, spillvatten- och dag-vattentjänster.</p> <p>Enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster får regeringen, eller efter regeringens bemyndigande, kommunen meddela ytterligare föreskrifter om användningen av allmänna va-anläggningar. Regeringen har med stöd av bemyndigandet meddelat förordning (2007:701) om allmänna vattentjänster.</p> <p>Bestämmelserna fastställdes av Göteborgs kommunfullmäktige 2016-12-08 och gäller från och med 1 januari 2017.</p>	<p>Detta är KFVA – Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen i Göteborg.</p> <p>KFVA reglerar förhållandet mellan fastighetsägare och VA-huvudmannen Göteborgs Stad när man använder allmänna dricksvatten-, spillvatten- och dagvattentjänster.</p> <p>Enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) får regeringen, eller efter regeringens bemyndigande, kommunen meddela ytterligare föreskrifter om användningen av allmänna VA-anläggningar. Regeringen har med stöd av bemyndigandet meddelat förordning (2007:701) om allmänna vattentjänster.</p> <p>Definitioner och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattentjänstlagen. Förkortningen LTA avser <i>lätt trycksatt avlopp</i>, även kallat <i>lågtrycksavlopp</i> eller <i>lätt tryckavlopp</i>.</p> <p>Föreskrifterna har beslutats av Göteborgs kommunfullmäktige 2026-xx-</p>	<p>Anpassning till P94.</p> <p>Uppdatering av datum för beslut och giltighet, texten läggs under inledande bestämmelser</p> <p>Förtydligande att definitioner och uttryck följer vattentjänstlagen. Förklaring av begreppet LTA där flera synonyma begrepp förekommer i branschen.</p> <p>Efter beslut i kommunfullmäktige behöver texten uppdateras med datum.</p>

ABVA 2017 avsnitt	ABVA 2017 text	Förslag till ny text KFVA	Motivering
		xx och gäller från och med 2026-xx-xx.	
1 Inledning (rubrik)	1 Inledning	Inledande bestämmelser	Anpassning till P94
1	<p>1 Vem ABVA gäller för</p> <p>För fastighetsägarers användning av den allmänna va-anläggningen i Göteborgs kom-mun gäller lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster eller annan författning samt vad som nedan föreskrivs.</p> <p>Vad som i dessa bestämmelser gäller för fastighetsägaren gäller även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande.</p> <p>Har huvudmannen träffat avtal med någon annan än fastighetsägare om att använda anläggningen, gäller för denne vad som i vattentjänstlagen och dessa allmänna bestämmelser föreskrivs om fastighetsägare. Med fastighet kan enligt 4 § lagen om allmänna vattentjänster i vissa fall även förstås byggnad eller annan anläggning, som ej tillhör ägaren till marken.</p> <p>Fastighetsägare är skyldig att följa ändring i och tillägg till dessa allmänna bestämmelser.</p>	<p>Inledning</p> <p>1 § Med stöd av 23 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2 § förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster meddelar kommunfullmäktige följande föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.</p> <p>Vem KFVA gäller för</p> <p>2 § För fastighetsägarers användning av den allmänna VA-anläggningen i Göteborgs kommun gäller vad som föreskrivs i vattentjänstlagen, annan författning och dessa föreskrifter.</p> <p>3 § Dessa föreskrifter omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutade verksamhetsområdet för respektive vattentjänst.</p> <p>Fastighetsägare är skyldig att följa ändring i och tillägg till dessa föreskrifter.</p> <p>Vad som enligt dessa föreskrifter gäller för en fastighetsägare gäller enligt 2 § vattentjänstlagen även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande.</p> <p>Vad som enligt dessa föreskrifter gäller för en fastighetsägare gäller enligt 5 § vattentjänstlagen även för den som har ingått avtal med huvudmannen om att använda</p>	<p>Mindre justeringar, anpassning till P94.</p>

ABVA 2017 avsnitt	ABVA 2017 text	Förslag till ny text KFVA	Motivering
		den allmänna VA-anläggningen. Det som gäller för en fastighet kan enligt 4 § vattentjänstlagen även gälla för en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare.	
2	2 Huvudman för den allmänna va-anläggningen Göteborgs Stad är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Göteborg. Huvudmannskapet utövas av kretslopp och vattennämnden, med undantag av spillvattenrening och tillhörande avloppstunnelnät, som Gryaab AB utövar huvudmannskap för. Avgifter enligt taxa betalas till förvaltningen för kretslopp och vatten.	Huvudman för den allmänna VA-anläggningen 4 § Göteborgs Stad är huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Göteborg. Huvudmannskapet utövas av kretslopp och vattennämnden, med undantag av spillvattenrening och tillhörande avloppstunnelnät, som Gryaab AB utövar huvudmannskap för. Avgifter enligt taxa betalas till förvaltningen för kretslopp och vatten.	
<i>Inkoppling till den allmänna anläggningen</i> 3,4,5 och 6		<i>(ingen ändring utöver numrering av punkter och hänvisning till punkt 21, texten kvarstår)</i>	Rubriken finns inte i P94, och innehållet är mer detaljerat än P94 § 7. Texten från ABVA 2017 behålls i KVFA eftersom den bedöms ge ökad tydlighet.
	Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen	Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen	
7		<i>ingen ändring utöver numrering</i>	
8	8 Huvudmannens rätt att avbryta leveransen Huvudmannen har rätt att begränsa eller avbryta vattenleveransen när det är nödvändigt för att förebygga person- eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar. Vid planlagt leveransavbrott lämnar huvudmannen på lämpligt sätt meddelande om detta.	Huvudmannens rätt att avbryta leveransen 10 § Huvudmannen har rätt att begränsa eller avbryta vattenleveransen när det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar. Vid planlagt leveransavbrott lämnar huvudmannen på lämpligt sätt meddelande om detta.	Anpassning till P94; Huvudmannens rätt att begränsa eller avbryta leveransen gäller även för att förebygga miljöskada

ABVA 2017 avsnitt	ABVA 2017 text	Förslag till ny text KFVA	Motivering
9	<p>9. Fastighetens användning av dricksvatten</p> <p>Vatten som levereras genom allmän va-anläggning får bara utnyttjas för värmeutvinning om huvudmannen efter ansökan skriftligen har medgett detta.</p> <p>Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägare skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.</p>	<p>Fastighetens användning av dricksvatten</p> <p>Energiutvinning</p> <p>11 § Vatten som levereras genom allmän VA-anläggning får bara utnyttjas för värmeutvinning om huvudmannen efter ansökan skriftligen har medgett detta.</p> <p>Begränsad vattentillgång</p> <p>12 § Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägare skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.</p>	<p><i>Underrubriker "Energiutvinning" och "Begränsad vattentillgång" läggs till för att öka tydligheten.</i></p>
10	<p>10. Mätning av vattenförbrukning</p> <p>Vattenförbrukning hos fastighet fastställs genom mätning om inte huvudmannen bestämmer annat. Vattenmätare tillhandahålls av huvudmannen och förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilket slag av mätare som ska användas.</p> <p>Vatten till brandposter inom fastighet skall passera mätare om inte huvudmannen skriftligen medgivit annat. Normalt tillämpas självavläsning av vattenmätare.</p> <p>Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som krävs för uppsättning av mätare och sammankoppling med installationen i övrigt. Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen. Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren.</p> <p>Fastighetsägaren ska vårda mätaren och skydda den mot frost och åverkan samt mot</p>	<p>Mätning av vattenförbrukning</p> <p>13 § Vattenförbrukning hos fastighet fastställs genom mätning om inte huvudmannen bestämmer annat.</p> <p>Vattenmätare tillhandahålls av huvudmannen och förblir huvudmannens egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare, samt vilken storlek och typ av mätare som ska användas.</p> <p>Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för uppsättning av mätare och sammankoppling med VA-installationen i övrigt.</p> <p>Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen. Huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats behöver ändras.</p> <p>Huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera vattenmätarens plats och har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla mätaren.</p>	<p>I P94 står "Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas." Här avses även storlek på mätare och förvaltningen föreslår därför att det tydligt skrivs ut för att undvika missförstånd.</p> <p>Tidigare formulering <i>normalt tillämpas självavläsning</i> tas bort eftersom teknikutvecklingen lett till att de flesta mätare i dagsläget är uppkopplade eller fjärravlästa.</p> <p>Anpassning till P94. Skärpt formulering (direkt anpassning till P94) kring att VA-huvudmannen kan bestämma att en tidigare godkänd plats behöver ändras.</p> <p>Vissa formuleringar från ABVA 2017 kvarstår, inklusive text om vatten till brandposter, eftersom de bedöms bidra till tydlighet.</p>

ABVA 2017 avsnitt	ABVA 2017 text	Förslag till ny text KFVA	Motivering
	<p>återströmning av varmvatten eller annan skadlig värmepåverkan.</p> <p>Vid misstanke om att mätaren visar felaktig förbrukning undersöker huvudmannen mätaren. Undersökningen ska bekostas av fastighetsägaren om hen begärt undersökningen och mätaren godkänns, i annat fall bekostas den av huvudmannen.</p>	<p>Fastighetsägaren är skyldig att skydda mätaren mot frost, skadlig värmepåverkan och annan skada.</p> <p>Vid misstanke om att mätaren visar felaktig förbrukning undersöker huvudmannen mätaren. Undersökningen ska bekostas av fastighetsägaren om hen begärt undersökningen och mätaren godkänns, i annat fall bekostas den av huvudmannen.</p> <p>Vatten till brandposter inom fastighet skall passera mätare om inte huvudmannen skriftligen medgivit annat.</p>	
	Användning av den allmänna spillvattenanläggningen	Användning av den allmänna spillvattenanläggningen	
11 & del av 15	<p>(11) Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten</p> <p>Huvudmannen tar emot spillvatten från fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna spillvattenanläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet.</p> <p>(15) Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars innehåll inte oväsentligt avviker från hushålls spillvattens.</p>	<p>Huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten</p> <p>14 § Huvudmannen tar emot spillvatten från fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna spillvattenanläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet.</p> <p>Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet mer än oväsentligt avviker från spillvatten från bostäder (hushålls spillvatten).</p>	<p>Första meningen från ABVA 2017 pkt 15 lyfts upp till texten under pkt 11; för att få en mer logisk struktur (lik motsvarande om dricksvatten).</p> <p>Anpassning till P94.</p>
12,13		<i>ingen ändring utöver numrering av punkter</i>	
14	<p>14 Avledning genom LTA-system</p> <p>När fastighet ska ansluta spillvatten till allmänt ledningsnät utformat som lågtrycksavlopp (LTA) tillhandahåller huvudmannen pumpenheten. Huvudmannen äger pumpenheten och ansvarar för drift, underhåll och förnyelse av denna. Huvudmannen bestämmer antal och slag av pumpenhet som ska användas samt svarar för inkoppling.</p>	<p>Avledning genom LTA-system</p> <p>18 §</p> <p>När fastighet ska ansluta spillvatten till allmänt ledningsnät utformat som LTA-system (Lätt trycksatt avlopp) tillhandahåller huvudmannen pumpstationsenhet, pump och larm.</p> <p>Huvudmannen äger pumpstationsenhet och pump, och ansvarar för drift och</p>	<p>Formuleringarna innebär visst förtydligande av fastighetsägarens ansvar genom att larmfunktion ska vara monterad. VA-huvudmannen tillhandahåller ett larm, fastighetsägaren ansvarar för att det finns monterat. Att fastighetsägaren svarar för elförsörjningen finns beskrivet i Vattentjänstlagen. Rätting av stavfel.</p> <p>Förvaltningen har separat informationsmaterial till</p>

ABVA 2017 avsnitt	ABVA 2017 text	Förslag till ny text KFVA	Motivering
	<p>Fastighetsägaren bekostar pumpenhetens elförsörjning samt erforderliga anordningar för att sammankoppla pumpenheten med fastighetens installation.</p> <p>Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som äger rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla enheten.</p>	<p>förnyelse av dessa. Huvudmannen bestämmer antal och slag av pumpstationsenhet och pump som ska användas. Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som äger rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera samt till- och fränkoppla enheten.</p> <p>Fastighetsägaren bekostar och ansvarar för installation av pumpstationsenheten och för anslutning till fastighetens övriga VA-installation. Huvudmannen installerar pumpen.</p> <p>Fastighetsägaren svarar för kostnader för framdragning av el samt elförsörjning för drift av enheten.</p> <p>Fastighetsägaren bekostar och ansvarar för montage av larm. Larm ska vara monterat på lämplig plats så att larmsignal kan uppmärksammas.</p>	<p>fastighetsägare som är anslutna genom LTA, som förtydligar och exemplifierar. LTA är en väl känd och sedan länge använd förkortning, men flera begrepp används parallellt med samma betydelse, bland annat lågtrycksavlopp, lätt tryckavlopp, lätttrycksavlopp, lätt trycksatt avlopp (se förordet).</p>
15 (del av)	<p>Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars innehåll inte oväsentligt avviker från hushållsspillvattens.</p> <p>Fastighetsägare får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färger, olja, bensen eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga vätskor och ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45°C får inte tillföras i förbindelsepunkten.</p>	<p>Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper</p> <p>19 § Fastighetsägaren får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensen eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel, sura, frätande, giftiga eller andra miljöfarliga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion.</p> <p>Exempelvis är det förbjudet att tillföra spillvattnet våtstarkt papper (som hushållspapper eller våtservetter), eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.</p>	<p>Anpassning till P94. Skärpning i enlighet med P94 kring förbud att spola ned våtservetter och liknande. Förtydligande, motiverat av kretslopp och vattens erfarenheter av driftstörningar, kring våtstarkt papper.</p>

ABVA 2017 avsnitt	ABVA 2017 text	Förslag till ny text KFVA	Motivering
		Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras spillvattenanläggningen i förbindelsepunkten.	
16,17		<i>ingen ändring utöver numrering av punkter</i>	
18	Värmeutvinning ur spillvatten Vatten som har utnyttjats för värmeutvinning får avledas till den allmänna spillvattenanläggningen endast om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger det. Värmeuttag ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det dricksvatten som huvudmannen har levererat.	Värmeutvinning ur spillvatten 21 § Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska anmäla till huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen. Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av huvudmannen levererade dricksvattnet.	Anpassning till P94. Ändringen i P94 syftar till att underlätta energieffektivisering i fastigheter så att fastighetsägaren kan ta vara på värme som fastighetsägaren själv tillfört.
19		<i>ingen ändring utöver numrering av punkter</i>	<i>Förtydligande: Stycket flyttas till direkt efter befintlig punkt 11, för att få samma struktur som för dricksvatten, ny § 15.</i>
	Användning av den allmänna dagvattenanläggningen		
20	(20) Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dräneringsvatten Huvudmannen tar emot dag- och dränvatten från fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna dagvattenanläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet.	Huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten 23 § Huvudmannen tar emot dag- och dränvatten från fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna dagvattenanläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet. Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dränvatten från fastigheter av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.	Ordet dräneringsvatten i rubriken ersätts med dränvatten, för att få enhetlighet (I ABVA 2017 finns både dräneringsvatten och dränvatten med (används synonymt), i P94 används endast <i>dränvatten</i> . Ändringarna är i linje med nya delar i P94, och innebär en principiellt viktig skärpning: VA-huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dränvatten är inte obegränsad. Formuleringarna syftar till att underlätta utveckling av mer hållbar dagvattenhantering, genom att stödja krav som innebär att fastighetsägaren behöver

ABVA 2017 avsnitt	ABVA 2017 text	Förslag till ny text KFVA	Motivering
			rena och fördröja dagvatten före avledning till den allmänna dagvattenanläggningen.
21,22		<i>ingen ändring utöver numrering av punkter</i>	
23	<p>(23) Krav på dagvattnets innehåll och egenskaper</p> <p>Fastighetsägare får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färger, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga vätskor och ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, vidhäftning, gasbildning eller explosion.</p> <p>Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45°C får inte tillföras i förbindelsepunkten.</p> <p>Oavsiktligt utsläpp av sådant slag som anges ovan ska omedelbart anmälas till huvudmannen.</p>	<p>Krav på dag- och dränvattnets innehåll och egenskaper</p> <p>27 § Fastighetsägaren får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen får dessutom inte innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.</p> <p>Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras den allmänna anläggningen.</p> <p>Utsläpp i strid med förbuden i första och andra stycket ovan ska omedelbart anmälas till huvudmannen.</p> <p>Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna VA-anläggningen dagvatten i sådan mängd att anläggningen eller huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller att huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter.</p>	<p>Texten "... får inte innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen" och sista stycket är skärpningar, i enlighet med P94</p>
24	Huvudmannens rätt att begränsa användningen av dagvattenanläggningen	Huvudmannens rätt att begränsa användningen av dagvattenanläggningen	Ordet "tillfälligt" läggs in i rubriken för att tydliggöra syftet och skilja det från formuleringen under ny § 23. Stycket flyttas till före befintligt stycke 21 för att få enhetlig struktur.
(-)		(Ny)	Detta är §25 i P94. Motsvarande

ABVA 2017 avsnitt	ABVA 2017 text	Förslag till ny text KFVA	Motivering
		<p>Dag- och dränvatten från fastighet som inte används som bostad</p> <p>28 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos dag- och dränvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som huvudmannen bedömer är nödvändiga för kontroll av dag- och dränvattnet.</p> <p>Huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på dag- och dränvattnets innehåll och kontrollerar dag- och dränvattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska göras.</p>	<p>formulering för spillvatten i ABVA 2017 . Tidigare versioner av Svenskt Vattens standardförslag hade gemensam formulering för avlopp; den tillkommande paragrafen är en konsekvens av att P94 delat upp spill- och dagvatten.</p>
Övergångsbestämmelser	<p>1.Dessa bestämmelser träder i kraft den 1 januari 2017, varvid äldre bestämmelser om användning av Göteborgs Stads allmänna vatten- och avloppsbestämmelser upphör att gälla.</p> <p>2.Äldre bestämmelser skall dock fortsätta att tillämpas på mål och ärenden som inlämnats till Mark- och miljödomstolen före tidpunkten för de nya bestämmelserna börjar gälla.</p> <p>3.Äldre bestämmelser skall även tillämpas i fråga om ansvar för sådana anordningar som avses i punkt 14 och där avgiftsskyldighet för fastighetsägare uppstått före 2009.</p>	<p>1.Dessa bestämmelser träder i kraft den xx varvid äldre bestämmelser om användning av Göteborgs Stads allmänna vatten- och avloppsbestämmelser upphör att gälla.</p> <p>2.Äldre bestämmelser skall dock fortsätta att tillämpas på mål och ärenden som inlämnats till Mark- och miljödomstolen före tidpunkten för de nya bestämmelserna börjar gälla.</p> <p>3.Äldre bestämmelser skall även tillämpas i fråga om ansvar för sådana anordningar som avses i punkt 18 och där avgiftsskyldighet för fastighetsägare uppstått före 2009.</p>	<p>Markering uppdateras efter beslut i kommunfullmäktig .</p>

*) P94 avser Svenskt Vattens publikation *P94 Kommunala föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen Förslag med vägledande kommentarer*, november 2024